

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous, Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto

Hanna-Mari Meuronen

LASKENTATOIMEN TRADENOMIEN SJOITTU- MINEN TYÖELÄMÄÄN

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

Hanna-Mari Meuronen

Laskentatoimen tradenomien sijoittuminen työelämään, 52 sivua, 1 liite

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Liiketalouden yksikkö, liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö, 2010, ohjaaja: lehtori Saara Heikkonen

Tämän opinnäytetyön aiheena on laskentatoimen tradenomien sijoittuminen työelämään. Työn teoriaosa käsittelee ammattikorkeakouluopintoja Suomessa, etenkin Saimaan ammattikorkeakoulussa sekä tämänhetkistä talous- ja työllisyystilannetta. Osana opinnäytetyötä tehtiin kyselytutkimus Saimaan ammattikorkeakoulusta valmistuneille laskentatoimen tradenomeille. Kyselytutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten valmistuneet laskentatoimen tradenomit ovat työllistyneet, miten he tuntevat saavansa arvostusta työelämässä, tuntevatko he tarvetta jatkokouluttautumiselle ja millainen on heidän palkkauksensa.

Kyselytutkimus on kvalitatiivinen tutkimus, joka tehtiin sähköpostitse Saimaan ammattikorkeakoulusta valmistuneille laskentatoimen tradenomeille. Kyselylomake tehtiin Wordilla ja se sisälsi runsaasti niin valintaruutuja kuin vapaita tekstikenttiäkin. Lomake lähetettiin 29 valmistuneelle ja vastauksia saatiin lopulta 16 kappaletta.

Tärkein saatu tulos oli se, että lähes kaikki vastaajat olivat työllistyneet. Suurimmalla osalla vastaajista oli vakituinen työ, joka vastasi ainakin osittain saatua laskentatoimen tradenomikoulutusta. Vastaajat työskentelivät esimerkiksi kirjanpitäjinä, palkanlaskijoina, yrittäjinä, toimitusjohtajana ja ostoreskontran hoitajana.

Vastaajat olivat myös tyytyväisiä saatuun tradenomikoulutukseen ja etenkin laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoon. Toisaalta monet vastaajat kuitenkin tunsivat tarvetta jatkokouluttautumiselle. Osa vastaajista oli jo suorittanut jatkoopintoja ja monet haaveilivat sellaisista tulevaisuudessa. Palkkaukseen oltiin pääasiassa melko tyytyväisiä, vaikka monet vastaajat tunsivatkin, ettei tradenomeja yleisesti arvosteta työelämässä riittävästi.

Työ on hyödyllistä luettavaa niin valmistumassa oleville laskentatoimen tradenomeille kuin oppilaitoksellekin. Tutkimustuloksia ei kuitenkaan tule yleistää, sillä kyselytutkimus tehtiin pienehkölle joukolle samasta koulusta valmistuneita tradenomeja. Työ antaa kuitenkin näkökulmia ja esimerkkejä laskentatoimen tradenomin uranäkymistä.

Asiasanat: laskentatoimen tradenomi, ammattikorkeakoulu, Saimaan ammattikorkeakoulu, työllisyystilanne, taloudellinen tilanne, työelämään sijoittuminen

ABSTRACT

Hanna-Mari Meuronen

Employment of Accounting BBAs in Finland

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration, Specialisation of Accounting

Bachelor's Thesis 2010

Instructor: Ms Saara Heikkonen

The purpose of this study was to find out how well accounting BBAs are employed and what kind of working assignments they have. The theoretical part of the work discusses studies in the Saimaa University of Applied Sciences and current economic and employment affairs. The main part of this work is an enquiry related to accounting bachelors of business administration and their settling to working life.

This enquiry was a qualitative survey to accounting BBAs who have graduated from the Saimaa University of Applied Sciences. The material for the study was collected by e-mail and analyzed manually. The questionnaire was sent to 29 graduates and 16 answers were received.

The most important finding of the study was that almost everyone was employed. Many of them had a full-time job in the field of accounting. The respondents were working for example as accountants, as general managers or as entrepreneurs.

The respondents were satisfied with their training and especially with the accounting orientation. On the other hand, many BBAs thought they would need further education as well. Some of the respondents had already started their studies at an upper level. With the salary the respondents were mostly satisfied, but they did not feel that they got enough valuation and respect in business life.

The study is useful for those accounting students who are going to graduate soon but also for the Saimaa University of Applied Sciences. The work gives perspectives and some examples of the accounting BBAs working assignments.

Key words: accounting BBA, Saimaa University of Applied Sciences, employment

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Opinnäytetyön tausta ja tarkoitus	5
1.2 Työn rajaaminen.....	6
1.3 Tutkimusongelmat ja tutkimusmenetelmä	6
2 AMMATTIKORKEAKOULUT	7
2.1 Ammattikorkeakoulututkinnot Suomessa vuonna 2008	7
2.2 Ammattikorkeakoulut Suomen koulutusjärjestelmässä	9
2.3 Ammattikorkeakoululaki.....	10
2.4 Ammattikorkeakouluopintojen historia ja kehittyminen	11
3 SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU	12
3.1 Saimaan ammattikorkeakoulun koulutusalat	12
3.2 Tutkinnot Saimaan ammattikorkeakoulussa ja strategiset vahvuudet	13
3.3 Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatio ja henkilöstö	14
3.4 Saimaan ammattikorkeakoulun tulevaisuuden näkymät.....	15
3.5 Liiketalouden koulutus.....	16
3.6 Liiketalouden koulutuksen tavoitteet ja sisältö Saimaan ammattikorkeakoulussa.....	17
3.7 Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto Saimaan ammattikorkeakoulussa.....	17
4 TALOUS- JA TYÖLLISYYSTILANTEET	18
4.1 Ennusteet taloudellisesta tilanteesta	18
4.1.1 Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus syyskuu 2009.....	19
4.1.2 Kuluttajabarometri syyskuu 2009.....	21
4.2 Työllisyyskatsaus elokuu 2009.....	22
5 KYSELYTUTKIMUS VALMISTUNEILLE LASKENTATOIMEN TRADENOMEILLE.....	24
5.1 Tutkimuksen vaiheet	24
5.2 Kyselyn tulokset	25
5.2.1 Taustatiedot	26
5.2.2 Työtilanne	29
5.2.3 Työtilanne heti opiskelujen jälkeen	33
5.2.4 Palkkaus	35
5.2.5 Tradenomikoulutus	37
5.2.6 Jatko-opinnot	40
5.2.7 Arvostus työelämässä.....	41
5.2.8 Tradenomin uranäkymät	44
6 PÄÄTELMÄT.....	45
6.1 Työn tulokset.....	45
6.2 Johtopäätökset	47
6.3 Tulosten käyttökelpoisuus	48
6.4 Yhteenveto	49
LÄHTEET.....	51

LIITTEET

Liite 1 Kyselylomake

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön keskeinen aihepiiri on laskentatoimen tradenomien työllistyminen. Työllistymisen lisäksi työ käsittelee jatkokoulutusaikeita ja arvostusta työelämässä. Työn teoriaosassa kiinnitetään huomiota vallitsevaan taloudelliseen tilanteeseen ja työllistymisnäkyymiin. Teoriaosassa selvitetään myös, millaista on ammattikorkeakouluopiskelu.

1.1 Opinnäytetyön tausta ja tarkoitus

Opinnäytetyöni aiheena on Saimaan ammattikorkeakoulusta (entinen Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu) valmistuneiden laskentatoimen tradenomien työelämään sijoittuminen. Valitsin kyseisen aiheen, koska olen itse pian valmistumassa kyseisestä koulusta laskentatoimen tradenomiksi. Työn avulla haluan saada itse tietoa tulevista työmahdollisuuksista ja toivon, että työstä on hyötyä tulevaisuudessa myös muille laskentatoimen tradenomeiksi valmistuville. Toisaalta toivon myös, että työstä voisi olla hyötyä myös koululle, esimerkiksi uusien opetussuunnitelmien kehittämisvaiheessa.

Aihe kiinnostaa minua erityisesti, sillä haluan selvittää, ovatko omat kouluaikanani saamat käsitykset laskentatoimen tradenomien työllistymisestä paikkaansa pitäviä. Opiskeluaikana minulle on useaan otteeseen kerrottu, kuinka hyvin erityisesti laskentatoimen tradenomit työllistyvät. Luennoilla ovat eri opettajat kertoneet niin vanhojen opiskelijoiden nykyisistä työtehtävistä kuin esitelleet omia käsityksiään tradenomien uranäkymistä ja palkkauksen tasosta. Työlläni pyrin myös selvittämään, vaikuttaako työllistymistilanteeseen tämänhetkinen huono yleinen talous- ja työllisyystilanne, eli ovatko laskentatoimen tradenomit ylipäättään työllistyneet. Työllistymistilanteen lisäksi haluan selvittää, tuntevatko laskentatoimen tradenomit tarvetta jatkokouluttautumiselle, mitä mieltä he ovat palkkauksestaan ja tuntevatko he saavansa riittävästi arvostusta työelämässä.

1.2 Työn rajaaminen

Rajaan työn käsittelemään pääasiassa laskentatoimen tradenomien nykyistä tilannetta niin työllistymisen, jatkokoulutusaikeiden kuin arvostuksenkin osalta. Oppilaitoksen kannalta työ olisi varmasti hyödyllisempi, jos pyrkisin laajemmin selvittämään koulussa opettujen kurssien hyödyllisyyttä ja keräämään kehitysehdotuksia opetussuunnitelmien toimivuudesta. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole selvittää niinkään koulutuksen onnistumista vaan nimenomaan valmistuneiden tradenomien nykyistä työtilannetta.

1.3 Tutkimusongelmat ja tutkimusmenetelmä

Pääasiallinen tutkimusongelma on selvittää, miten ja millaisiin töihin laskentatoimen tradenomit ovat työllistyneet. Muita tärkeitä tutkimuskohteita ovat jatkokoulutusaikeet ja koettu arvostus työelämässä.

Näitä tutkimusongelmia selvitetään valmistuneille laskentatoimen tradenomeille tehtävän kyselytutkimuksen avulla. Tutkimus on kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Tarkoituksena on saada tietää vastaajien mielipiteitä asioihin ja kerätä todellista tietoa heidän kokemuksistaan. Kyselyä ei ole tarkoitus yleistää, eikä sen riippuvuuksia ole tarkoitus tutkia.

Kyselytutkimus toteutetaan sähköpostitse Saimaan ammattikorkeakoulusta (entinen Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu) valmistuneille laskentatoimen tradenomeille. Kyselylomakkeena käytetään Word-lomaketta, joka sisältää valintaruutuja ja vapaita tekstikenttiä. Kun vastauksia saadaan sähköpostitse, aloitetaan aineiston analysointi. Jokaisesta vastauksesta tulee muodostaa kokonaiskuva, jonka perusteella tuloksia aletaan kirjata. Kysymykset, jotka sisältävät vaihtoehtoja, taulukoidaan Excelin avulla.

2 AMMATTIKORKEAKOULUT

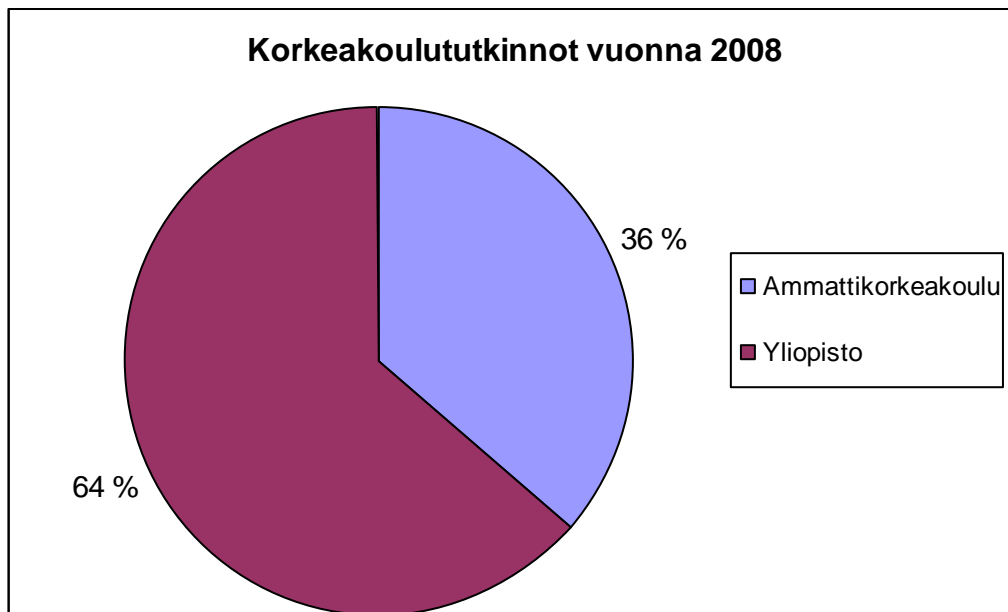
Ammattikorkeakoulut tarjoavat Suomessa korkea-asteen koulutusta. *Ammattikorkeakoulututkinnon tarkoituksena on työelämän ja sen kehittämisen asettamien vaatimusten pohjalta antaa tarpeelliset ja taidolliset valmiudet ammatillisissa asiantuntijatehtävissä toimimista varten* (Berschewsky & Rissanen 2002, 37). Ammattikorkeakouluopintoja tarjotaan nuorille ja aikuisille ympäri Suomea. Ammattikorkeakouluissa järjestetään niin tutkintoon johtavaa koulutusta kuin avointa opetusta, jatkotutkintoja ja erikoistumisopintoja. Joissakin ammattikorkeakouluissa järjestetään myös opettajakoulutusta, sekä muuta lisäkoulutusta. Jokaisen Suomen ammattikorkeakoulun tarjonta vaihteleeekin suuresti.

2.1 Ammattikorkeakoulututkinnot Suomessa vuonna 2008

Tilastokeskuksen tutkimusten mukaan ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskeli syksyllä 2008 yhteensä 132 500 opiskelijaa. Yliopistoissa puolestaan opiskeli 164 100 opiskelijaa, joten yhteensä korkeakouluopiskelijoita oli Suomessa 296 600. Vuoden 2008 aikana suoritettiin yhteensä 21 812 ammattikorkeakoulututkintoa, joista 4303 tutkintoa olivat liiketalouden, yhteiskuntatieteiden tai hallinnon alalta. Taulukosta 1 nähdään, miten tutkinnot ovat jakautuneet maakunnittain. Etelä-Karjalassa ammattikorkeakoulututkintoja suoritettiin 526 vuonna 2008. (Tilastokeskus.)

Taulukko 1 Ammattikorkeakoulututkinnot maakunnittain Suomessa vuonna 2008 (Tilastokeskus)

Koulutusmaakunta	Tutkintoja		
	Yhteensä	Miehet	Naiset
Yhteensä	21 812	7 958	13 854
Manner-Suomi	21 775	7 938	13 837
Uusimaa	5 479	1 723	3 756
Itä-Uusimaa	233	48	185
Varsinais-Suomi	1 993	718	1 275
Satakunta	999	400	599
Kanta-Häme	792	288	504
Pirkanmaa	1 781	691	1 090
Päijät-Häme	967	357	610
Kymenlaakso	704	275	429
Etelä-Karjala	526	168	358
Etelä-Savo	832	266	566
Pohjois-Savo	1 187	444	743
Pohjois-Karjala	633	238	395
Keski-Suomi	1 134	462	672
Etelä-Pohjanmaa	755	271	484
Pohjanmaa	794	360	434
Keski-Pohjanmaa	256	108	148
Pohjois-Pohjanmaa	1 422	601	821
Kainuu	332	138	194
Lappi	956	382	574
Ahvenanmaa	37	20	17
Ahvenanmaa	37	20	17

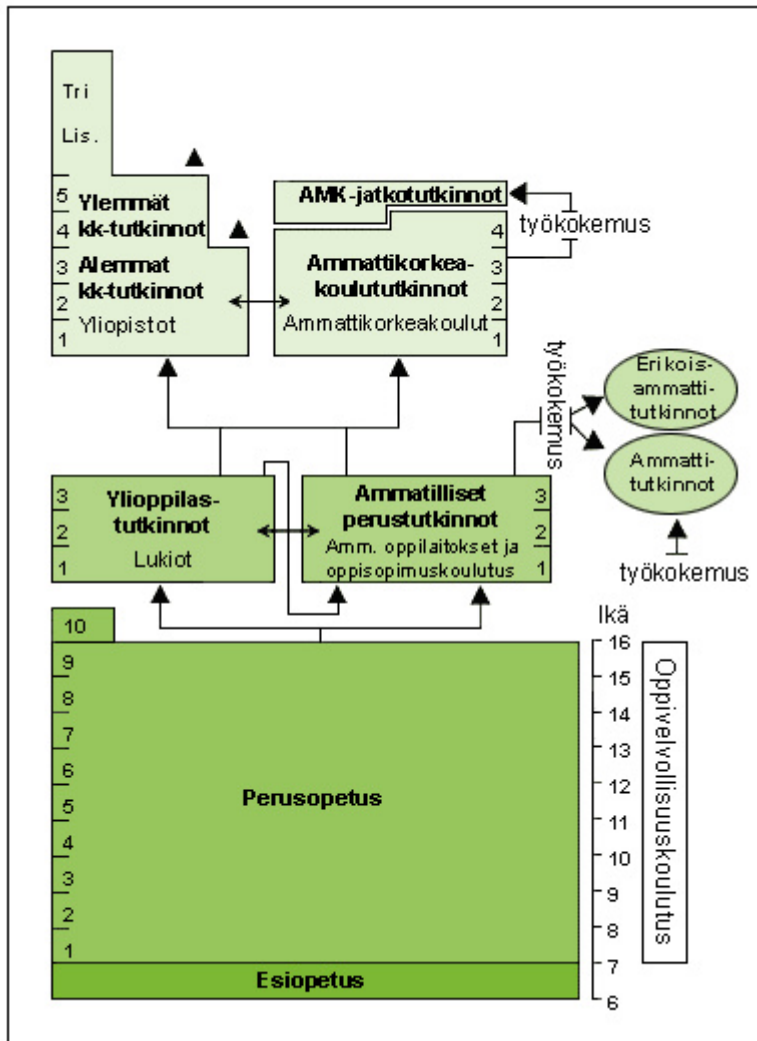

Kuvio 1 Korkeakoulututkinnot Suomessa vuonna 2008 (Tilastokeskus)

Korkeakoulututkintoja suoritettiin yhteensä 38 200 kappaletta. Kuten kuviosta 1 käy ilmi, ammattikorkeakoulututkintoja oli 36 % kaikista suoritetuista korkeakoulututkinnoista. Ammattikorkeakoulujen merkitys Suomen koulutusjärjestelmässä onkin erittäin suuri. (Tilastokeskus.)

2.2 Ammattikorkeakoulut Suomen koulutusjärjestelmässä

Ammattikorkeakoulut (AMK) muodostavat suomalaisen korkeakoulujärjestelmän yhdessä yliopistojen sekä tiede- ja taidekorkeakoulujen kanssa, kuten kuviosta 2 nähdään. Ammattikorkeakoulut ja yliopistot toimivat Suomen korkeakoulujärjestelmässä rinnakkain, mutta niiden tärkein ero on se, että ammattikorkeakoulut ovat käytännönläheisempiä ja ne pyrkivät vastaamaan paremmin elinkeinoelämän tarpeisiin. Suomessa toimii tällä hetkellä 28 ammattikorkeakoulua yhteensä noin 70 eri paikkakunnalla. (Opintoluotsi.) Kaikki yksiköt ovat erilaisia, sillä jokaisella koululla on omat opetustarjontansa ja erilaiset toimintaympäristöt. Ammattikorkeakoulu tarvitsee toimiakseen toimiluvan, joita myöntää valtioneuvosto. Toimilupa voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, tai rekisteröidylle suomalaiselle yhtiölle tai säätiölle (Ammattikorkeakoululaki).

Kuvio 2 Suomen koulutusjärjestelmä (Opintoluotsi)

Kuviosta 2 nähdään, että ammattikorkeakoulut sijoittuvat Suomen koulutusjärjestelmän yläosaan. Koulutukset ovat kestoaltaan noin neljän vuoden mittaisia ja niihin voivat hakea sekä ylioppilastutkinnon suorittaneet että ammatillisen perustutkinnon suorittaneet henkilöt.

2.3 Ammattikorkeakoululaki

Ammattikorkeakoulujen toimintaa säätelee oma ammattikorkeakoululakinsa. Laki määrittelee muun muassa ammattikorkeakoulujen tehtävät, säännöt, koulutusohjelmat ja opiskelijavalinnan. Ammattikorkeakoululaki onkin koko ammattikorkeakoulutoiminnan perusta, jota kaikkien koulujen ja yksiköiden tulee noudattaa. (Ammattikorkeakoululaki.)

Lain mukaan ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa (Ammattikorkeakoululaki 24.7.2009/564, 1 luku 4§).

Ammattikorkeakoululaki määrittelee myös, ketkä voivat opiskella ammattikorkeakouluissa. Opiskelijaksi voidaan valita henkilö, joka on suorittanut vähintään yhden seuraavista:

- lukion oppimäärän tai ylioppilastutkinnon
- ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aiemmat opinnot
- aikuiskoulutuksena ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai niitä vastaavan aiemman tutkinnon
- ulkomaisen koulutuksen, joka kyseisessä maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.
- muu henkilö, jos ammattikorkeakoulu katsoo, että hänellä on riittävät tiedot ja taidot opintoja varten

(Ammattikorkeakoululaki 24.7.2009/564, 6 luku, 20§.)

2.4 Ammattikorkeakouluopintojen historia ja kehittyminen

Ammattikorkeakoulut syntyivät Suomeen monien selvitysten ja pitkällisten pohdintojen tuloksena. Joulukuussa 1987 hallitus asetti koulutuspolitiikan johtoryhmän, jonka tehtävänä oli seurata koulutuspolitiikan kehittymistä ja pohtia vaihtoehtoisia kehittämiskäytäntöjä. *Vuonna 1989 Suomalainen ammattikorkeakoulumalli syntyi virkamiesvalmisteluna pienin askelin vuoden 1989 aikana* (Lampinen & Savola 1995, 41). Ammattikorkeakouluhanke eteni pikkuhiljaa vaiheittain. Toukokuussa 1990 annettiin koulutuspoliittinen selonteko ”Suomen koulutusjärjestelmä, koulutuksen taso ja kehittämissuunnitelmat”. Säädökset ammattikorkeakoulujen kokeiluista tulivat voimaan maaliskuussa 1991 ja niiden perusteella kokeilutoiminta voitiin aloittaa syksyllä 1991. Huhtikuussa 1991 valtioneuvosto myönsi

kokeiluluvan 19 väliaikaiselle ammattikorkeakoululle. (Lampinen & Savola 1995, 49.)

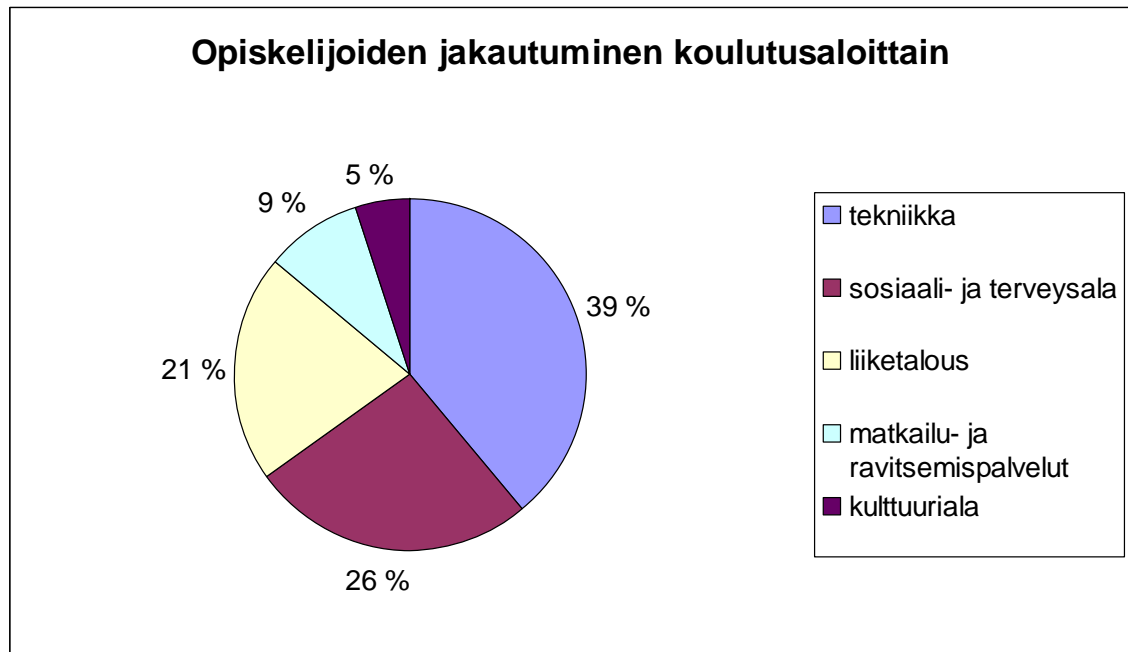
Ammattikorkeakoulujärjestelmän synnyttämiseksi oli selvä tarve; suomalaista korkeakoulujärjestelmää tuli parantaa monipuolisemmaksi. Ammattikorkeakoulutuksella pyritään vastaamaan yhteiskunnan ja työelämän nopeisiin muutoksiin sekä kehittämään koulutuksen laatua. Kun ammattikorkeakoulut syntyivät, luotiin Suomen korkeakoulujärjestelmästä duaalimalli, jossa toisiaan täydentävät yliopistot ja ammattikorkeakoulut. (ARENE.)

3 SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Saimaan ammattikorkeakoulu alkoi käyttää nykyistä nimeään vasta 1.1.2009. Aiemmin ammattikorkeakoulu käytti nimeä Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu ja sen omisti Lappeenrannan koulutuskuntayhtymä. Nimenvaihdoksen yhteydessä vuoden 2009 alussa ammattikorkeakoulu muuttui myös osakeyhtiöksi. Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa vuonna 1992 väliaikaisena ammattikorkeakouluna. Vakinaisen ammattikorkeakoulun toimiluvan valtioneuvosto myönsi Etelä-Karjalan ammattikorkeakoululle vuonna 1998 ja vakituisen toimintansa se aloitti 1.8.1999. (Saimaan ammattikorkeakoulu.)

3.1 Saimaan ammattikorkeakoulun koulutusalat

Tällä hetkellä Saimaan ammattikorkeakoulussa toimii viisi eri koulutusala, jotka ovat: tekniikka, sosiaali- ja terveysala, liiketalous, matkailu- ja ravitsemispalvelut ja kulttuuri. Vuonna 2009 kokonaisopiskelijamäärä on noin 2 730 opiskelijaa, joista uusia, tänä vuonna aloittaneita opiskelijoita on noin 570. Opiskelijat jakautuvat koulutusaloittain seuraavasti; tekniikassa opiskelee 39 %, sosiaali- ja terveysalalla 26 %, liiketaloudessa 21 %, matkailu- ja ravitsemispalveluissa 9 % ja kulttuurialalla 5 % opiskelijoista, kuten kuviosta 3 ilmenee.

Kuvio 3 Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden jakautuminen koulutusaloittain (Saimaan ammattikorkeakoulu)

Kuviosta 3 nähdään, että Saimaan ammattikorkeakoulun suurimmat koulutusalat ovat tekniikka ja sosiaali- ja terveysala.

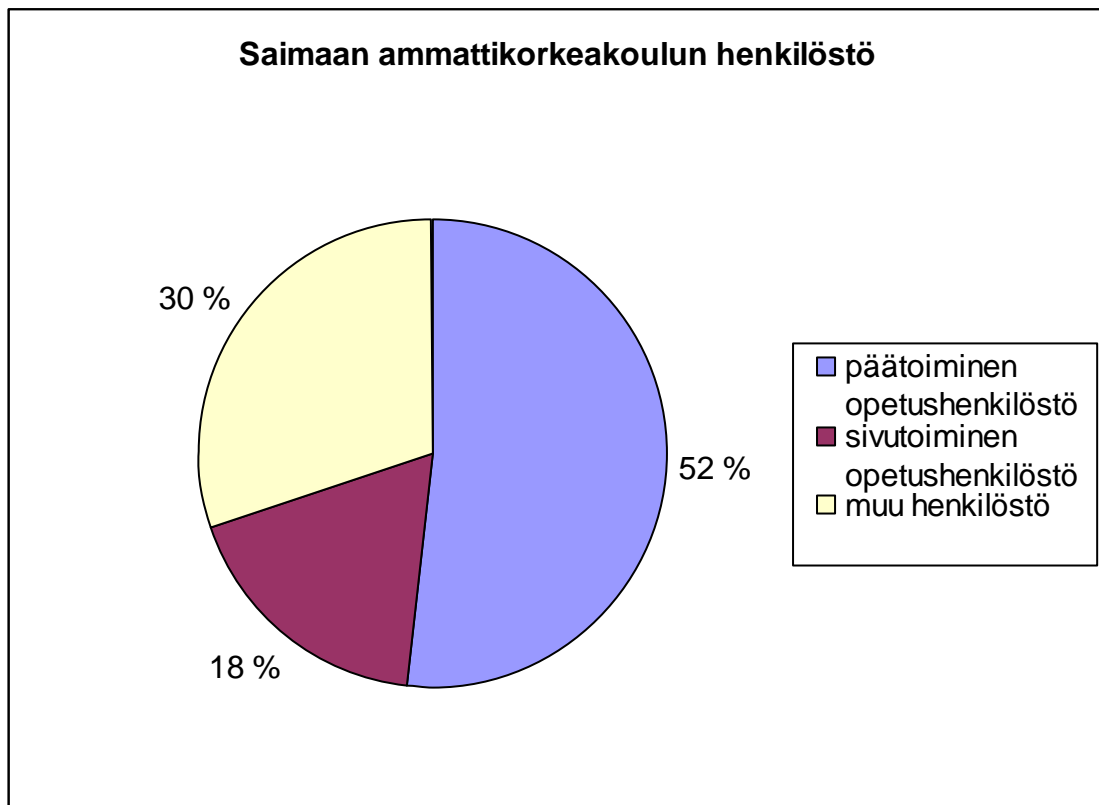
3.2 Tutkinnot Saimaan ammattikorkeakoulussa ja strategiset vahvuudet

Saimaan ammattikorkeakoulussa toimii 18 erilaista ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta ja neljä ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävää koulutusohjelmaa. Korkeakoulussa järjestetään myös kokonaan englanninkielistä opetusta: neljä ammattikorkeakoulututkintoon johtavista ja yksi ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavista koulutusohjelmista järjestetään kokonaan englannin kielellä. (Saimaan ammattikorkeakoulu.)

Liiketalouden puolella Saimaan ammattikorkeakoulun strateginen vahvuus on kansainvälinen liiketoiminta. Koulu on panostanut Venäjän liiketoimintaan, lähialue- ja kulttuurimatkailuun sekä kansainväliseen markkinointiin. Muita strategisia vahvuuksia ovat muun muassa: rakentamisen ja rakennuttamisen kokonaisprosessin hallinta ja paperi- ja kartonkiteollisuuteen liittyvä teknillinen ja liiketaloudellinen osaaminen. (Saimaan ammattikorkeakoulu.)

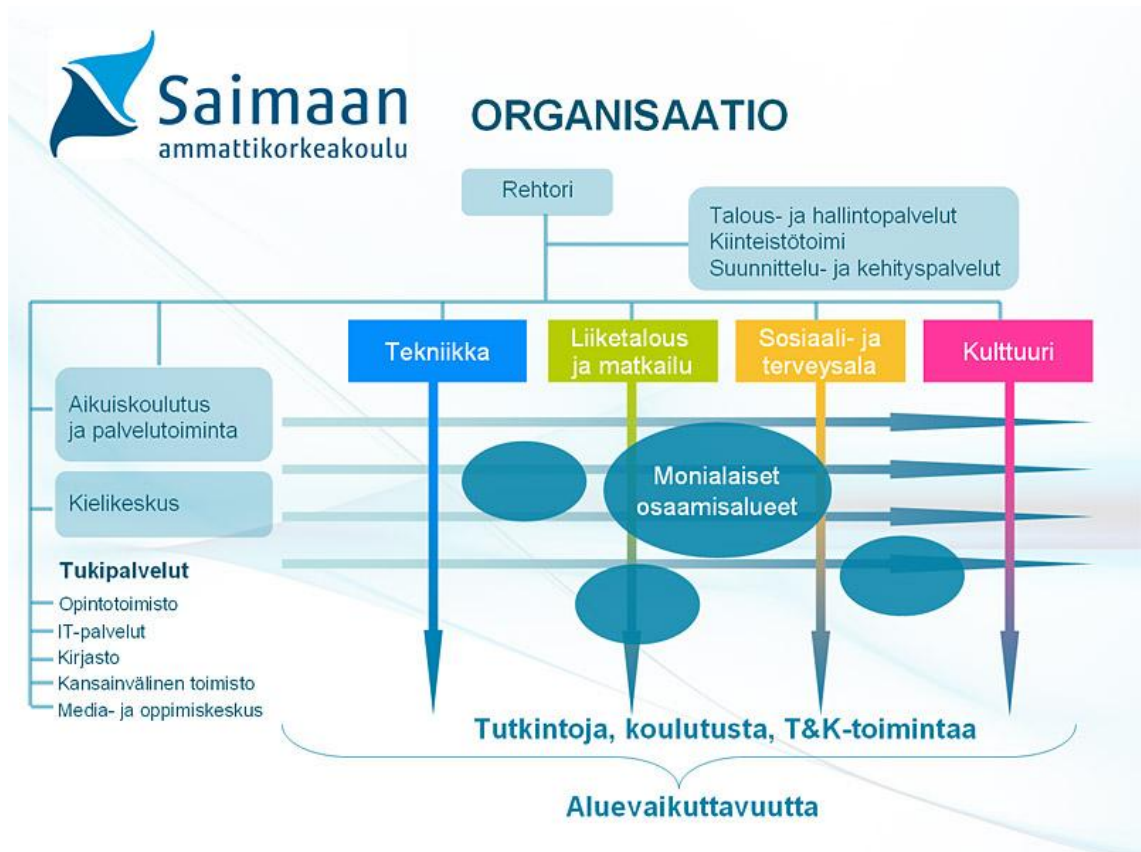
3.3 Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatio ja henkilöstö

Saimaan ammattikorkeakoulu toimii neljällä eri kampuksella, joista kaksi yksikköä toimii Lappeenrannassa ja kaksi Imatralla. Saimaan ammattikorkeakoulu työllistää vuonna 2009 noin 300 henkilöä. Kuvio 4 nähdään, että yli puolet, 52 % henkilöstöstä on päätoimista opetushenkilöstöä, 18 % sivutoimista opetushenkilöstöä ja 30 % muuta henkilöstöä. Saimaan ammattikorkeakoulun talousarvio on vuonna 2009 noin 24 miljoonaa euroa.

Kuvio 4 Saimaan ammattikorkeakoulun henkilöstö (Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatio)

Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatio koostuu monista eri osa-alueista, kuten kuvio 5 nähdään. Koko ammattikorkeakoulua johtaa rehtori, joka on tällä hetkellä Anneli Pirttilä. Koulussa järjestetään siis koulutusta neljällä eri koulutusalueella ja aikuiskoulutusta ja palvelutoimintaa. Saimaan ammattikorkeakoulussa toimii myös kielikeskus ja tukipalveluita, kuten kirjasto.

Kuvio 5 Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatiokaavio (Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatio)

Kuten kuviosta 5 huomataan, Saimaan ammattikorkeakoulun toiminta tähtää niin tutkintoihin, koulutukseen, T&K-toimintaan kuin aluevaikuttavuuteenkin.

3.4 Saimaan ammattikorkeakoulun tulevaisuuden näkymät

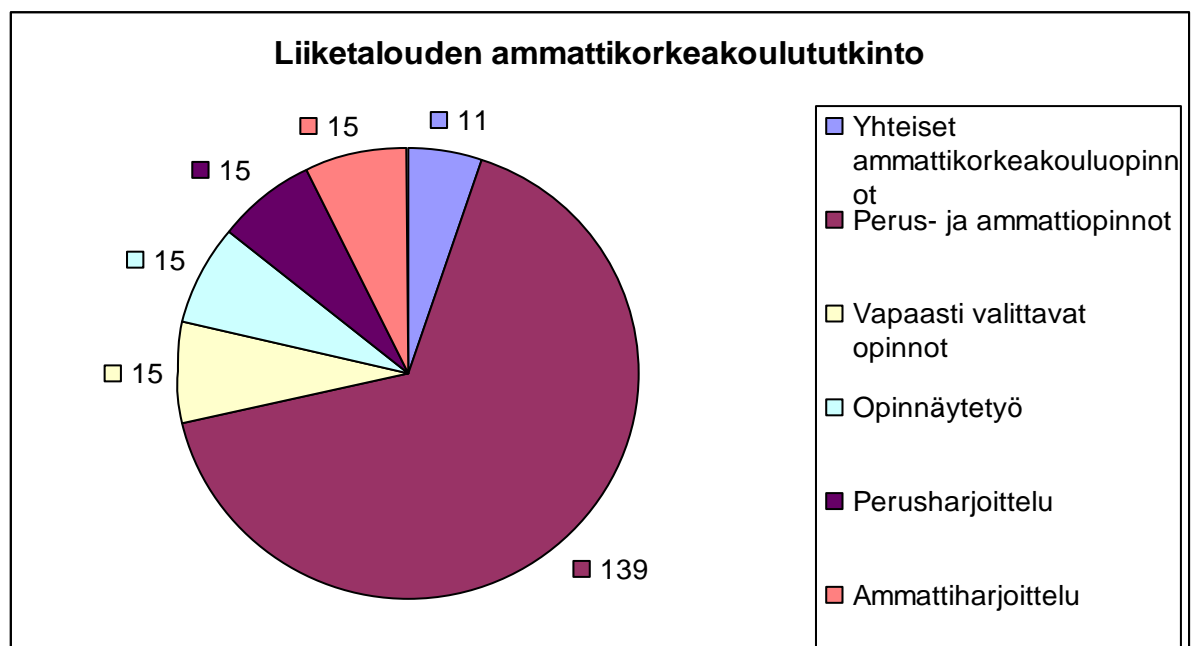
Saimaan ammattikorkeakoulu on osa Kaakkois-Suomen korkeakoulukokonaisuutta, johon kuuluvat myös Lappeenrannan teknillinen yliopisto ja Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulut. Nämä korkeakoulut pyrkivät tulevaisuudessa tiivistämään yhteistyötään entisestään. Suurin syy tähän on se, että opetusministeriö on antanut Suomen korkeakouluille veloitteen koota toimintaa suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Näin pyritään karsimaan päällekkäistä toimintaa ja yhdistelemään korkeakouluja isommiksi kokonaisuuksiksi.

Yhteistyö Kaakkois-Suomen korkeakoulujen kanssa on aloitettu, ja etenkin Saimaan ammattikorkeakoulun ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa

on käyty neuvotteluja yhteisen kampuksen perustamisesta. Neuvottelut ovat kuitenkin vielä kesken, mutta ensi keväänä on Saimaan ammattikorkeakoulun annettava oma selvityksensä tilanteesta opetusministeriölle. (Pirttilä 2007.)

3.5 Liiketalouden koulutus

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto on laajuudeltaan 210 opintopistettä. Nämä opintopisteet jakautuvat kuvion 6 osoittamalla tavalla niin, että yhteisiä ammattikorkeakouluopintoja on 11 opintopistettä ja perus- ja ammattiopintoja 154, joista 15 opintopistettä on vapaasti valittavia opintoja. Opinnäytetyö on laajuudeltaan 15 opintopistettä ja harjoittelu on yhteensä 30 opintopistettä, josta puolet on perusharjoittelua ja puolet ammattiharjoittelua. Tutkinnon suorittamiseen on varattu aikaa 3,5 vuotta ja tarvittaessa käytettävissä on yksi lisävuosi. Lisäksi opiskelija voi olla poissaolevana opiskelijana 2 vuotta. Kun kaikki opinnot on hyväksyttävästi määräajassa suoritettu, valmistuu opiskelija tradenomiksi. (Opintoluotsi.)

Kuvio 6 Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinnon rakenne (Opintoluotsi)

Kuten kuviosta 6 havaitaan, merkittävimmän osan liiketalouden ammattikorkeakoulututkinnosta muodostavat perus- ja ammattiopinnot. Ammattiopinnot puolestaan vaihtelevat opiskelijan suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti.

3.6 Liiketalouden koulutuksen tavoitteet ja sisältö Saimaan ammattikorkeakoulussa

Liiketalouden koulutusohjelman tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuudet kehittyä esimiestason tehtäviin toimiessaan asiantuntijoina yrityksissä ja muissa organisaatioissa. Tradenomi tutkinnon suoritettuaan opiskelijalla on valmiudet toimia myös yrittäjänä. (Opinto-opas 2007–2008.)

Opinto-oppaan mukaan liiketalouden opetus on monipuolista ja sillä on yhteistyötä alueen yritysten kanssa. Opintojen aikana opiskelijat luovat suhteita tulevaan työelämään sekä kansainvälistyvät opiskelijavaihtojen ja kansainvälisten kurssien avulla. Opiskeluvaihto-toiminta onkin Saimaan ammattikorkeakoulussa vilkasta; opiskelija voi lähteä vaihtoon lukuisiin eri oppilaitoksiin ympäri maailman. Myös vaihto-opiskelijoita opiskelee Saimaan ammattikorkeakoulussa runsaasti joka vuosi. (Opinto-opas 2007–2008.)

Saimaan ammattikorkeakoulussa kaikki liiketalouden opiskelija opiskelevat ensimmäiset puoli vuotta yhteisiä ammattikorkeakouluopintoja ennen suuntautumista tiettyyn alaan. Ensimmäisen opiskeluvuoden joululomaan mennessä opiskelijoiden tulee valita yksi seuraavista suuntautumisvaihtoehtoista: laskentatoimi, markkinointi tai yritysten ja taloushallinnon juridiikka. Loput kolme vuotta opiskelija opiskelee oman ryhmänsä kanssa pääasiassa oman suuntautumisvaihtoehtonsa kursseja.

3.7 Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto Saimaan ammattikorkeakoulussa

Laskentatoimen opintojen tavoitteena on luoda jatkuvaan muutokseen valmiita, nykyaikaisia ja joustavia laskentahenkilöitä itsenäisiin asiantuntija-, kehittämis- ja esimiestehtäviin (Opinto-opas 2007–2008).

Tarkoituksena on, että laskentatoimen tradenomit osaavat tietotekniikkaa hyödyntäen itsenäisesti hoitaa taloushallinnon tehtäviä. Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehdossa ammattiopinnot jakautuvat ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen. Opiskelijan valmistuttua taloushallinnon erilaisten tehtävien tulisi työllistää hänet. Tavoiteammatteja laskentatoimen tradenomille ovat esimerkiksi

kirjanpitäjä, tilintarkastaja, controller, pankki- ja sijoitusneuvoja ja taloussihteeri. (Opinto-opas 2007–2008.)

4 TALOUS- JA TYÖLLISYYSTILANTEET

Talouden tämänhetkisestä tilanteesta on vaikeaa antaa tarkkaa kokonaiskuva, sillä luotettavat raportit ja analyysit taloudellisesta tilanteesta annetaan vasta jälkikäteen. Valtionvarainministeriö laatii raportteja talouden tilanteesta neljä kertaa vuodessa, ja lukuisat muut tahot laativat erilaisia ennusteita talouden tilanteesta. Ennusteita lukiessa on kuitenkin syytä pitää koko ajan mielessä, että ne ovat vain asiantuntijoiden laatimia ennusteita, eivätkä ne välttämättä vastaa todellista taloudellista tilannetta.

Työllisyystilannetta puolestaan tarkkaillaan jatkuvasti, ja esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee kuukausittain raportin vallitsevasta työllisyystilanteesta. Myös työllisyystilanteen kokonaiskuva esimerkiksi tältä vuodelta voidaan esittää vasta myöhemmin, vuoden loputtua. Tällä hetkellä yleisesti on tiedossa, että työtilanne on huono. Tässä luvussa pyritään kuitenkin kuvailemaan mahdollisimman luotettavasti niin tämänhetkistä taloudellista kuin työllisyystilannetakin.

4.1 Ennusteet taloudellisesta tilanteesta

Erilaisia talouden ennusteita antavat lukuisat erilaiset toimijat ympäri maailman. Suomessa taloudellisia ennusteita antavat muun muassa valtionvarainministeriö, pankit, lehdet, elinkeinoelämän tutkimuslaitos, palkansaajien tutkimuslaitos ja Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos. Eri ennusteissa painotetaan erilaisia asioita, kuten bruttokansantuotteen kehitystä, työttömyyden määrää tai inflaatiota. Ennusteita lukiessa tulee aina muistaa, että ennusteet ovat vain jonkin tai joidenkin ihmisten mielipiteitä, eivätkä ennusteet aina tule pitämään paikkaansa. Näiden seikkojen vuoksi ennusteita on vaikea vertailla, eikä ennusteisiin tule

aina luottaa. Ennusteet antavat kuitenkin hyviä viitekehyksiä taloudellisen tilan kehittymisestä.

4.1.1 Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus syyskuu 2009

Valtiovarainministeriö laatii ennusteita ja talouskehitystä analysoivia katsauksia, joista löytyy tietoa muun muassa taloudesta, tuotannosta, hinnoista ja työvoimasta. Ministeriö julkistaa ennusteita neljä kertaa vuodessa niin, että keväällä ja syksyllä julkaistaan ennusteet taloudellisissa katsauksissa ja kesällä ja talvella suhdannekatsaukset. Talven ja kesän suhdannekatsaukset julkaistaan aina myös ruotsiksi ja englanniksi. Myös taloudelliset katsaukset käännetään aina englanniksi, ja syksyn julkaisu myös ruotsiksi. Viimeisin ennuste on julkaistu syyskuussa 2009.

Taloudellisen katsauksen mukaan vuoden 2008 jälkipuoliskolla maailmantalous supistui erittäin voimakkaasti. Vuoden 2009 alkupuoliskolla ajaututtiin syvään taantumaan, joka alkoi asunto- ja rahoitusmarkkinoiden ongelmilla. Rahoitusmarkkinoiden tila on yhä epätasapainoinen, vaikka pankkien taseet parantuivatkin hieman. Riskilisät ovat edelleen korkealla tasolla, mikä vaikuttaa luotonantoon ja korkotasoon. Lähitulevaisuudessa pidempiaikaisen rahoituksen saaminen on vaikeaa niin pankeille kuin yrityksillekin.

Taloudellinen katsaus kuitenkin ennustaa, että kansainvälinen talous alkaa toipua vuoden 2009 loppua kohden. Suomessa elpymisen vaikutukset tuntuvat kuitenkin varsin hitaasti. Suomessa kansantalous supistuu tänä vuonna 6 % ja ensi vuonna se kasvaa vain vähän. Myös julkinen talous heikkenee voimakkaasti ja työttömyys lisääntyy edelleen.

Katsauksen mukaan talouden kääntymiseen viittaavia merkkejä on ollut osakemarkkinoilla jo kevästä asti; tuotantotarvikkeiden ja öljyn hinta ovat kääntyneet nousuun. Katsaus myös ennustaa, että tulevaisuudessakin inflaatio pysyy alhaisena. Vaikka merkit ja ennusteet ovat hyviä, varoittaa valtiovarainministeriö kuitenkin, ettei taantuma välttämättä ole vielä ohi. Vaikka parantumista onkin

tapahtunut, eivät rahoitusmarkkinat ole vielä normalisoituneet tilanteesta. Elpymistä hidastaa myös se, että kriisi on yleismaailmallinen. Todennäköisesti taloudellinen elpyminen vaihtelee myös suuresti maittain ja alueittain. (Valtionvarainministeriö.)

Taulukko 2 Keskeiset ennusteluvut (Valtionvarainministeriö)

	2008*	2006	2007*	2008*	2009**	2010**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia				
Bruttokansantuote markkinahintaan	185	4,9	4,2	1,0	-6,0	0,3
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	79	7,8	6,5	7,0	-19,0	-1,2
Kokonaistarjonta	264	5,7	4,9	2,8	-9,9	0,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	87	11,8	8,1	7,3	-22,0	1,8
Kulutus	137	3,0	2,5	1,9	-1,7	-0,2
yksityinen	96	4,1	3,3	1,9	-2,9	-0,3
julkinen	41	0,6	0,8	2,0	1,2	-0,1
Investoinnit	38	4,8	8,7	0,3	-10,1	-5,5
yksityiset	33	6,6	9,0	0,4	-11,4	-5,4
julkiset	5	-6,8	6,8	-0,3	-1,5	-6,1
Kokonaiskysyntä	264	5,7	4,9	2,8	-9,9	0,0
kotimainen kysyntä	178	3,0	3,3	0,6	-4,0	-0,7
		2006	2007*	2008*	2009**	2010**
Palvelut, määrän muutos, %		3,2	2,4	1,4	-2,5	0,0
Koko teollisuus, määrän muutos, %		10,5	8,6	0,1	-14,0	1,3
Työn tuottavuus, muutos, %		3,5	2,5	-0,4	-0,4	2,3
Työllisyysaste, %		68,9	69,9	70,6	67,8	66,1
Työttömyysaste, %		7,7	6,9	6,4	9,0	10,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %		1,6	2,5	4,1	0,1	1,2
Anslotasoindeksi, muutos, %		2,9	3,4	5,6	4,2	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa		8,2	7,3	4,8	2,6	3,6
Vaihtotase, % BKT:sta		4,9	4,0	2,6	1,5	2,0
Lyhyet korot (Euribor 3 kk), %		3,1	4,3	4,8	1,5	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %		3,8	4,3	4,3	3,8	4,1
Julkisyhteisöjen menot, % BKT:sta		48,7	47,3	49,0	54,6	55,8
Veroaste, % BKT:sta		43,4	42,9	43,0	41,6	41,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta		3,9	5,2	4,4	-2,7	-4,5
Valtion rahoitusjäämä, % BKT:sta		0,9	2,1	0,9	-4,6	-6,1
Julkisyhteisöjen bruttovelka (EMU), % BKT:sta		39,3	35,2	34,2	41,4	48,2
Valtionvelka, % BKT:sta		35,3	31,2	29,4	36,9	43,9

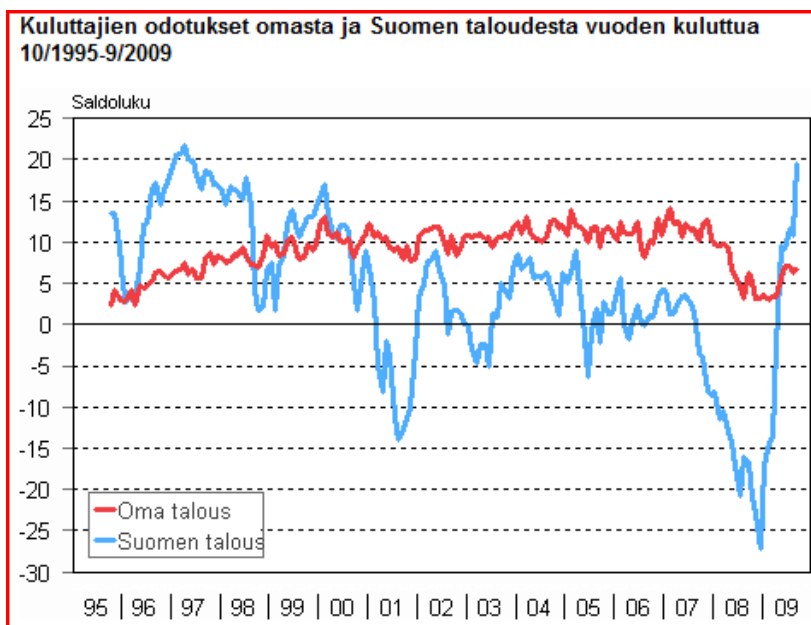
Taulukosta 2 nähdään valtiovarainministeriön antamat keskeiset ennusteluvut. Siitä nähdään esimerkiksi kokonaistarjonnan määrä ja työllisyysaste.

4.1.2 Kuluttajabarometri syyskuu 2009

Tilastokeskus julkistaa kuukausittain kuluttajabarometrin, joka kertoo kuluttajien näkemyksiä ja aikomuksia sekä omasta että valtion taloudesta. Kuluttajabarometriä on tehty Suomessa vuodesta 1987 alkaen. Tuolloin kysely tehtiin puoli-vuosittain ja vuodesta 1995 asti se on tehty kuukausittain. (Tilastokeskus, kuluttajabarometri.)

Syyskuun 2009 kuluttajabarometrin mukaan kuluttajien luottamus talouteen vahvistui. Etenkin odotukset Suomen talouskehityksestä olivat korkealla. Suomen taloustilanteen paranemiseen seuraavan vuoden aikana uskoi 55 % vastaajista. Talouden huonontumiseen sen sijaan uskoi 16 %. Vuosi sitten, eli syyskuussa 2008 vain 14 % uskoi taloustilanteen paranemiseen ja jopa 44 % uskoi sen huonontumiseen.

Työttömyyden lisääntymiseen sen sijaan uskoivat myös kuluttajat, sillä 60 % vastaajista uskoi työttömyyden lisääntyvän ja vain 16 % uskoi työttömyyden kääntyvän laskuun. Syyskuun 2009 uskottiin kuitenkin olevan hyvä aika sekä säästämiseksi että lainan otolle. Vastaajista 55 % piti aikaa hyvänä säästämiseksi ja 67 % lainan otolle. (Tilastokeskus, kuluttajabarometri.)

Kuvio 7 Kuluttajien odotukset omasta ja Suomen taloudesta (Tilastokeskus, Kuluttajabarometri)

Kuviosta 7 nähdään saldolukujen avulla kuluttajien odotuksia oman talouden ja Suomen talouden kehittymisestä. Kuvion mukaan kuluttajat uskovat oman taloutensa kehityksen olevan melko tasaista, ja vuonna 2009 he uskovat, että omassa taloudessa tapahtuu vain pieni notkahdus. Suomen talouden kuluttajat kuitenkin uskovat vaihtelevan enemmän. Suomen talous näyttää kuluttajien mielestä erittäin heikolta vuosien 2008 ja 2009 vaihteessa.

4.2 Työllisyyskatsaus elokuu 2009

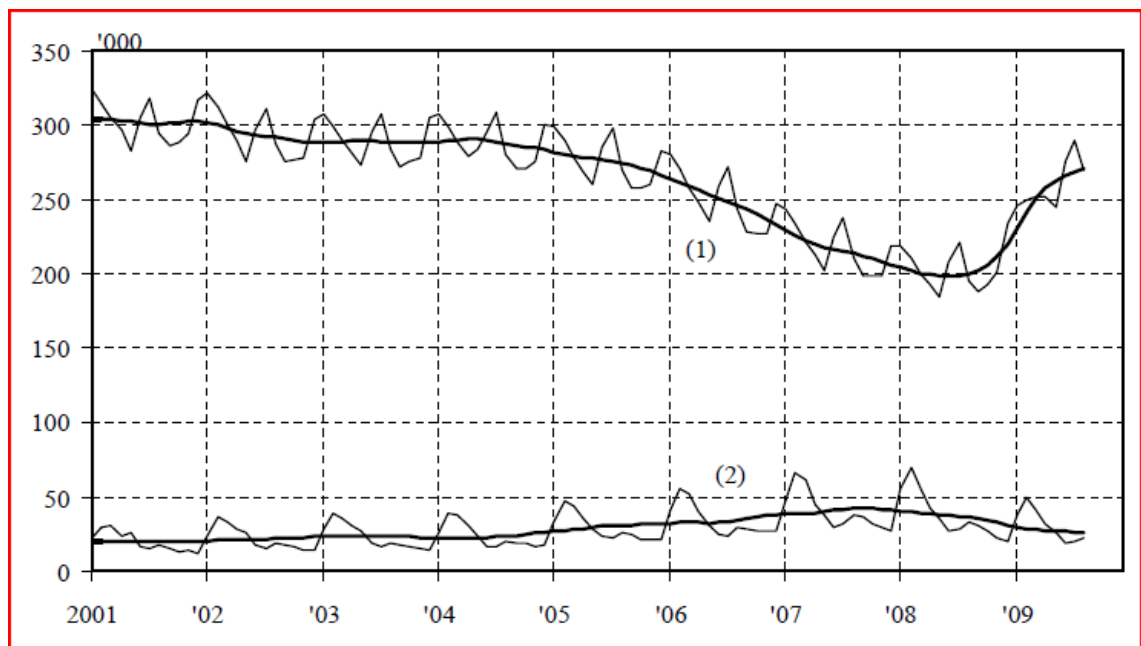
Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee kuukausittain raportin senhetkisestä työllisyystilanteesta. Raportista käy ilmi muun muassa työttömien määrä, työttömyyden rakenne ja avoimien työpaikkojen määrä. Elokuussa 2009 Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoittautuneita työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 269 500, mikä tarkoittaa 74 300 työtöntä enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli 9,9 % koko maassa. Kuviosta 8 nähdään, että raportin mukaan henkilökohtaisesti lomautettuja oli 28 500 ja työttömyyseläkettä sai 49 700 henkilöä. Nämä ja muut työnhakijoiden ryhmät yhteenlaskettuna kaikkia työnhakijoita oli Suomessa 488 900 henkilöä elokuussa 2009.

I TILANNE KUUKAUDEN LOPUSSA	ELOK. 09	ELOK. 08	MUUTOS	
			HENK.	%
A. TYÖNHAKIJAT				
1. Työttömät työnhakijat	269 532	195 245	74 287	38,0
- henkilökohtaisesti lomautetut	28 469	5 288	23 181	438,4
2. Lyhennetyllä työviikolla	3 743	878	2 865	326,3
3. Työssä olevat	109 952	104 398	5 554	5,3
- yleisillä työmarkkinoilla	73 657	66 530	7 127	10,7
- tukitoimenpiteillä sijoitetut	36 295	37 868	-1 573	-4,2
4. Työvoiman ulkopuolella	55 989	51 894	4 095	7,9
5. Työttömyyseläkettä saavat	49 663	48 170	1 493	3,1
1-5 Kaikki työnhakijat	488 879	400 585	88 294	22,0
B. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ				
1. Avoimet työpaikat	22 385	33 490	-11 105	-33,2
- yli kuukauden avoinna olleet	4 655	6 400	-1 745	-27,3
- yli 2 kuukautta avoinna olleet	2 421	2 587	-166	-6,4

Kuvio 8 Työllisyystilanne elokuun lopussa 2009 (Työ- ja elinkeinoministeriö).

Elokuussa 2009 Työ- ja elinkeinotoimistoihin oli ilmoitettu 50100 avointa työpaikkaa, kun vuotta aiemmin paikkoja oli 71600. Uusia avoimia työpaikkoja il-

moitettiin elokuun 2009 aikana 31 900 kappaletta, mikä on 13 500 paikkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yhteensä työpaikkoja täytettiin 27 900, joista työ- ja elinkeinotoimiston hakijoita oli 10800. Elokuun lopussa avoimia työpaikkoja oli 22 400. Avoimet työpaikat olivat vähentyneet etenkin hallinto- ja toimitustyössä, palvelutyössä ja teollisessa työssä. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttöminä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli elokuun lopussa 41 100. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli sen sijaan 36 800. (Työ- ja elinkeinoministeriö.)

Kuvio 9 Työttömät työnhakijat (1) ja avoimet työpaikat (2) työnvälityksessä kuukausittain ja kausitasoitettuna (Työ- ja elinkeinoministeriö).

Kuviosta 9 nähdään helposti, että työttömien työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen määrät ovat vielä melko kaukana toisistaan, vaikka pientä lähentymistä vuonna 2008 tapahtuikin. Vuonna 2009 työttömien työnhakijoiden määrä kääntyi kuitenkin selvään nousuun.

Kaakkois-Suomen alueella työttömiä työnhakijoita oli 18 539 henkilöä. Tämä tarkoittaa 12,1 %:n osuutta työvoimasta. Vuonna 2008 työttömiä työnhakijoita Kaakkois-Suomessa oli 13976. Avoimia työpaikkoja elokuussa 2009 alueella oli 876, kun edeltävänä vuonna paikkoja oli 1239. (Työ- ja elinkeinoministeriö).

Hallinto- ja toimistotyöntekijöitä oli työttöminä työnhakijoina elokuussa 2009 28098, eli 18 % kaikista työnhakijoista. Edellisenä vuonna alalla oli työttömiä 23788, joten työttömyys on siis lisääntynyt reilusti myös tälläkin alalla. Avoimia työpaikkoja alalta oli tarjolla 1808 paikkaa, kun vielä edeltävänä vuonna avoimia paikkoja oli 2873.

5 KYSELYTUTKIMUS VALMISTUNEILLE LASKENTATOIMEN TRADENOMEILLE

Osana opinnäytetyötäni tehdään tutkimus Saimaan ammattikorkeakoulusta (entinen Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu) valmistuneiden laskentatoimen tradenomien sijoittumisesta työelämään. Tutkimuksella pyritään selvittämään laskentatoimen tradenomien työllistymismahdollisuuksia, jatko-koulutusaikeita ja heidän arvostustaan työelämässä.

Tutkimus laskentatoimen tradenomien työllistymisestä tehtiin kyselytutkimuksena. Tutkimus on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus, jolla pyritään kuvaamaan todellista elämää. Tavoitteena onkin löytää tosiasioita laskentatoimen tradenomien työllistymisestä sekä koulutuksen vastaavuudesta työelämän tarpeisiin. Kartoittavalla tutkimuksella on tarkoitus kokonaisvaltaisesti kuvata asioita ja ilmiöitä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 161.)

5.1 Tutkimuksen vaiheet

Tutkimuksen ensimmäinen vaihe oli määrittellä, mitä tutkimuksella on tarkoitus selvittää. Pääkohdiksi muodostuivat laskentatoimen tradenomien työllistyminen, arvostus työelämässä ja jatkokoulutussuunnitelmat. Näiden asioiden selvittämiseksi laadittiin kaksisivuinen Word-kyselylomake, joka lähetettiin vastaajille sähköpostitse. Kyselylomakkeeseen tehtiin mahdollisimman paljon valintaruutuja ja valmiita tekstikenttiä, jotta vastaajan olisi mahdollisimman helppoa ja vaivatonta kertoa näkemyksensä asioista.

Toinen tärkeä vaihe aluksi oli määritellä tutkimukseen kuuluva kohdejoukko. Tämä oli kuitenkin melko helppoa, sillä jo alusta oli selvää, että haluan tutkia nimenomaan omasta koulustani (Saimaan ammattikorkeakoulu, entinen Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu) valmistuneiden laskentatoimen tradenomien työllistymistä. Laskentatoimen tradenomeja valmistuu koulusta vuosittain sen verran vähän, että päätin lähettää kyselytutkimuksen kaikille, joiden yhteystiedot saisin hankittua.

Valmistuneiden yhteistietojen hankinta ei ollut helppoa, sillä koululta ei ollut saatavilla minkäänlaista valmista luetteloja valmistuneista laskentatoimen tradenomeista. Yhteystietoja täytyikin kerätä monella eri tapaa. Valtaosan yhteystiedoista sain koulun alumnirekisteristä ja laskentatoimen opettajien vanhoihin opiskelijoihin olevien kontaktien avulla. Myös tuttavien työpaikoilta löytyi potentiaalisia vastaajia, ja kyselyyn jo vastanneet levittivät kyselyä eteenpäin tuttavilleen.

Kaiken kaikkiaan kysely lähetettiin lopulta sähköpostitse 29 valmistuneelle ja vastauksia saatiin 16 kappaletta. Ensimmäiset kyselyt lähetettiin 17.11.2009, jonka jälkeen vastauksia saatiin ainoastaan kolme kappaletta. Lähetin kyselyn uudestaan kaikille niille, jotka eivät vielä olleet vastanneet. Viidennen lähetyksen jälkeen sain 16. vastauksen 17.12.2009. Vastausten määrä oli riittävä, koska tarkoituksena ei ollut tehdä yleistäviä oletuksia, vaan kuvata kyseisen joukon mielipiteitä ja tosiasioita.

5.2 Kyselyn tulokset

Kyselyyn saatiin siis vastauksia 16 kappaletta. Kyselylomake oli jaettu kahdeksaan kappaleeseen: taustatietoihin, työtilanteeseen, työtilanteeseen heti opiskelujen jälkeen, palkkaukseen, tradenomikoulutukseen, jatko-opintoihin, arvostukseen työelämässä ja tradenomien uranäkymiin. Seuraavissa alaluvuissa käsitellään vastauksia kappaleittain.

5.2.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastanneet olivat Saimaan ammattikorkeakoulusta (ent. Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu) valmistuneita laskentatoimen tradenomeja. Kysely lähetettiin kaiken kaikkiaan 24 naiselle ja 5 miehelle. Vastaajista naisia oli 14 ja miehiä 2. Naisvastaajia oli siis valtaosa, 87,5 %. Vastaajien ikäjakauma oli melko suuri, sillä nuorin vastaaja oli 22-vuotias ja vanhin 58-vuotias. Vastaukset myös jakautuivat melko tasaisesti eri ikäryhmittäin.

alle 25 vuotta	25-30 vuotta	31-35 vuotta	yli 36 vuotta
5 hlö	3 hlö	3 hlö	5 hlö

Valmistumisvuodet puolestaan vaihtelivat vuosien 1997 ja 2009 välillä seuraavasti:

199x-2000	2000-2005	2006-2009
2 hlö	5 hlö	9 hlö

Valtaosa vastaajista oli valmistunut muutaman viime vuoden aikana joko päivätai aikuispuolelta.

Taustatiedoissa kysyttiin myös vastaajien tämänhetkistä työllistymistilannetta. Kuten kuviosta 10 voidaan huomata, vastaajista 15 oli tällä hetkellä töissä ja vain yksi oli kouluttautumassa lisää. Vastaajista kukaan ei kuitenkaan ollut kokonaan työtön, vaikka tämänhetkinen työllistymistilanne ei ole yleisesti kovinkaan hyvä. Työssäkäyvistä vastaajista vakituinen työpaikka oli 13 vastaajalla ja määräaikainen vain kahdella.

Kuvio 10 Vastaajien työllistyminen

Vastausten perusteella voidaankin helposti todeta, että vastaajat ovat työllistyneet erinomaisesti valmistumisensa jälkeen. On syytä kiinnittää huomiota myös siihen, että valtaosa vastaajista oli valmistunut vuoden 2005 jälkeen, mutta silti lyhyessä ajassa vakituisia työsuhhteita oli ehditty solmia huomattavan paljon.

Taustatietokysymysten avulla selvitettiin myös, kuinka monessa työpaikassa kyselyyn vastaajat ovat olleet valmistumisensa jälkeen, ja kuinka moni työpaikka on vastannut koulutusta. Taulukoista 3 ja 4 nähdään, että valtaosa vastaajista oli valmistumisen jälkeen työskennellyt vain yhdessä työpaikassa, joka vastasi laskentatoimen tradenomin koulutusta. Tällaisia yhdessä työpaikassa työskennelleitä oli 16 vastaajasta 8 henkilöä. Vastaajista viisi henkilöä oli työskennellyt valmistumisensa jälkeen kahdessa työpaikassa. Näistä viidestä henkilöistä kahden molemmat työpaikat olivat vastanneet tradenomikoulutusta ja kolmen henkilön työpaikoista toinen oli vastannut koulutusta. Lisäksi yksi vastaaja oli työskennellyt kolmessa eri työpaikassa, joista yksi vastasi koulutusta ja yksi vastaaja oli työskennellyt viidessä eri työpaikassa, joista kaikki olivat vastanneet koulutusta.

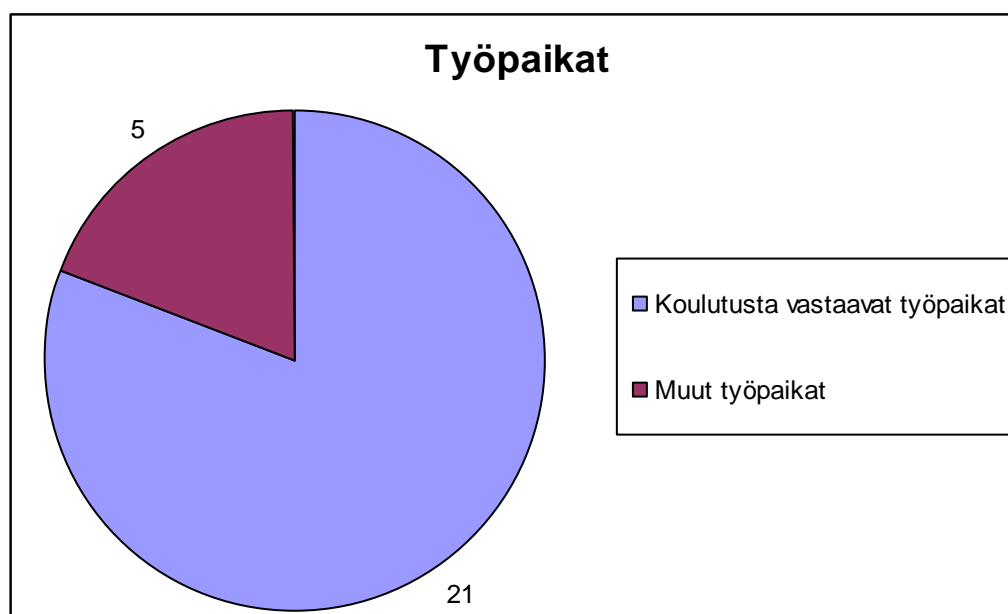
Taulukko 3 Työpaikkojen lukumäärät

1 työpaikka	2 työpaikkaa	3 työpaikkaa	4 työpaikkaa	5 työpaikkaa
8	5	1	0	1

Taulukko 4 Koulutusta vastaavien työpaikkojen lukumäärät

1 työpaikka	2 työpaikkaa	3 työpaikkaa	4 työpaikkaa	5 työpaikkaa
12	2	0	0	1

Kuten taulukoista 3 voidaan laskea, kaiken kaikkiaan vastaajilla oli yhteensä ollut työpaikkoja 26 kappaletta. Näistä työpaikoista 21 oli vastannut koulutusta ja viisi työpaikkaa ei vastannut koulutusta.

Kuvio 11 Työpaikkojen vastaavuus koulutukseen

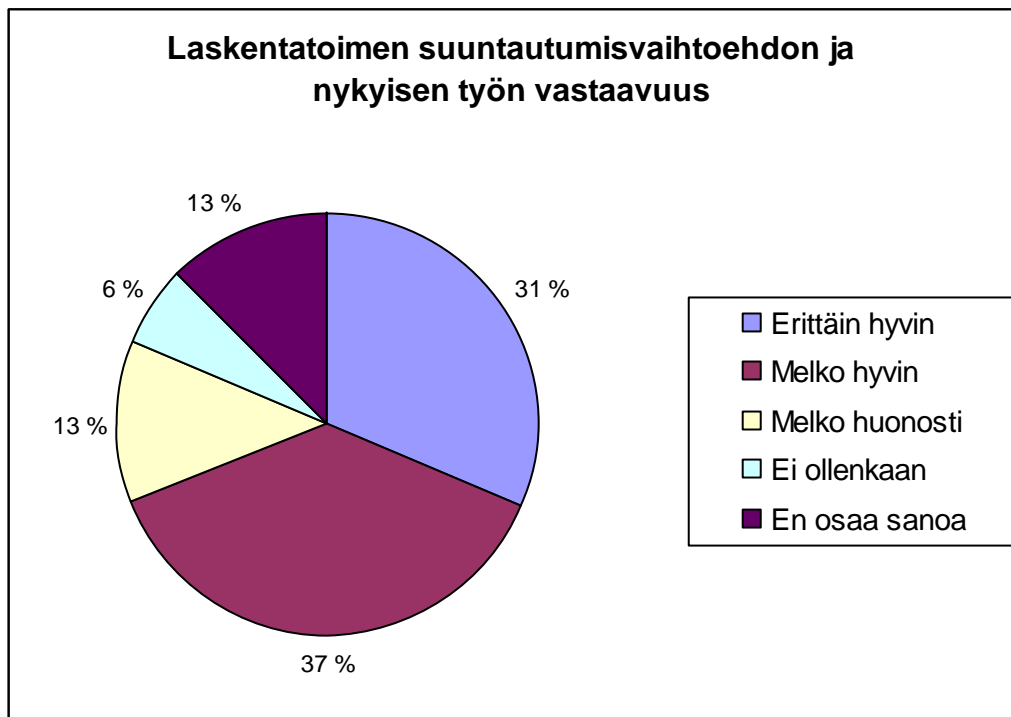
Kuviosta 11 on helppoa nähdä, että valtaosa vastanneiden työpaikoista on vastannut laskentatoimen tradenomin koulutusta. Näyttäisi siis siltä, että laskentatoimen tradenomin koulutuksella paitsi työllistyy hyvin, saa myös oman alan töitä helposti.

5.2.2 Työtilanne

Taustatietojen selvittämisen jälkeen kyselylomakkeella kysyttiin erilaisia kysymyksiä vastaajien työtilanteesta. Tarkoituksena oli selvittää tarkemmin, millaisia töitä laskentatoimen tradenomit tekevät, miten he ovat työpaikkansa saaneet ja ovatko he tyytyväisiä työhönsä.

Ensimmäinen työtilannetta koskevalla kysymyksellä selvitettiin, kuinka hyvin vastaajan nykyinen työ vastasi saatua tradenomi-koulutusta. Vastaajista kuuden henkilön työ vastasi koko tradenomi-koulutusta erittäin hyvin ja kuuden mielestä melko hyvin. Vain kahden vastaajan mielestä nykyinen työ vastaa tradenomi-koulutusta melko huonosti ja kaksi vastaajaa ei osannut kysymykseen vastata. Tämäkin tulos antaa lisää viitteitä siitä, että vastaajat tekevät tradenomeille sopivia töitä.

Seuraavalla kysymyksellä puolestaan pyrittiin tarkentamaan, vastaavatko nykyiset työtehtävät myös laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoa. Edelliseen kysymykseen kuuden erittäin hyvin vastanneen mielestä neljän työ vastasi erittäin hyvin myös laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoa ja kahden mielestä jonkin verran. Lisäksi yhden melko hyvin tradenomi-koulutusta vastaavan työntekijän mielestä työ vastasi laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoa erittäin hyvin. Kuuden vastaajan mielestä työ vastasi suuntautumisvaihtoehtoa melko hyvin ja kaksi vastaajaa ei osannut sanoa työn vastaavuudesta. Melko huonosti työt vastasivat saatua koulusta kahden vastaajan mielestä ja yhden työ ei vastannut lainkaan laskentatoimen koulutusta.

Kuvio 12 Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehdon ja nykyisen työn vastaavuus

Kuviosta 12 nähdään, että vastaukset kysymykseen laskentatoimen suuntautumisvaihtoehdon ja nykyisen työn vastaavuudesta jakautuivat kaikille viidelle eri vastausvaihtoehdolle. Silti valtaosan, 68 %, nykyinen työ vastasi erittäin tai melko hyvin laskentatoimen koulutusta ja vain 6 % mielestä työ ei vastannut ollenkaan saatua koulutusta.

Seuraavaksi vastaajia pyydettiin kuvaamaan työtehtäviään omin sanoin. Vastaajista neljä kertoi työtehtävikseen kirjanpidon ja palkanlaskennan yhdistelmän. Muutoin vastaukset hajautuivat hyvinkin erilaisille aloille. Eräs vastaajista kertoi työskentelevänsä tavaratalon myyjänä ja toinen vastasi oppilaitoksen opiskelijapalveluista ja opiskelijahallintoon liittyvistä tehtävistä oppilaitoksessa. Toimintajohtajana toimi yksi vastaaja, jonka työtehtävät olivatkin erittäin laajoja. Myös yrittäjänä toimi vain yksi vastaaja, joka omisti lastentarvikeliikkeen. Muut vastaajat työskentelivät henkilöstöhallintoon, taloushallintoon tai yritys ja talousneuvontaan liittyvissä tehtävissä. Eräs talouspäällikkö kuvaili tehtäviään seuraavasti:

Taluspäällikön tehtäviin kuuluu kirjanpito ja tilinpäätöksen tekeminen, talouden suunnittelu ja budjetointi, palkanlaskenta, laskujen maksu, rahaliikenteen hoito,

kiinteistöjen isännöinti, laskutus, kokousten sihteeri. Tuotepäällikkönä työskentelevän vastaajan työtehtäviin puolestaan kuuluu: *yhteydenpitoa yritysasiakkaisiin, myyntityötä, tilausten käsittely ja laskutus, yritysten talouden seuranta, budjetointi ja palkanlaskenta.*

Suurin yhdistävä tekijä vastauksissa olikin palkanlaskenta, joka kuului kuuden vastaajan työtehtäviin ainakin osittain. Tämä on mielenkiintoista, sillä palkanlaskijan tehtävät eivät kuulu opinto-oppaan mukaan laskentatoimen tradenomin tavoiteammatteihin, eikä palkanlaskentaa juurikaan koulussa opeteta. Sen sijaan kukaan vastaajista ei työskennellyt tilintarkastajana, pankkialalla eikä verotuksen asiantuntijatehtävissä. Myös yrittäjien osuus vastaajista oli erittäin pieni; vain yksi vastaajista toimi yrittäjänä, vaikka myös yrittäjyyteen koulussa pyritään kannustamaan.

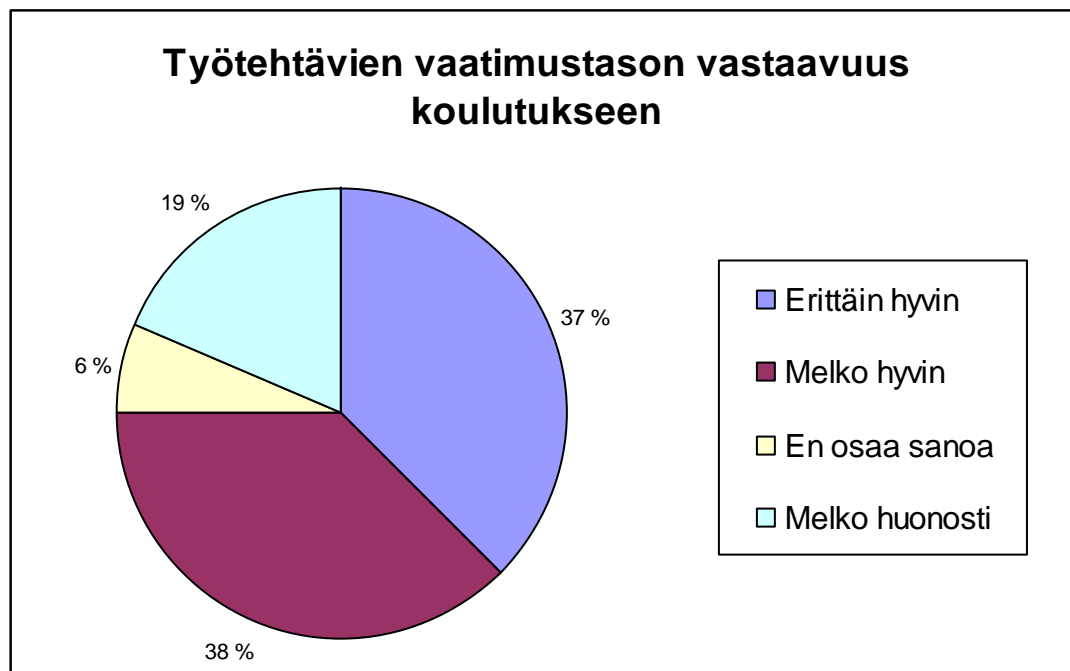
Kyselyyn vastaajia pyydettiin seuraavaksi tarkentamaan etenkin laskentatoimeen liittyviä työtehtäviään ja kuvailemaan niitä tarkemmin. Vain yhden vastaajan mielestä hänen työhönsä ei liittynyt mitään laskentatoimeen liittyviä tehtäviä. Yhden vastaajan mukaan hänen työtehtäviinsä liittyy hyvin vähän puhtaita laskentatoimen tehtäviä, mutta assistentin tehtävissä tarvitaan taloushallinnon ja johdon tuntemusta. Muilla vastaajilla tehtävät ja niiden taso vaihtelivat paljon. Kirjanpitoon liittyviä tehtäviä kuvailtiin tämän kysymyksen vastauksissa tarkemmin. Eräs kirjanpitäjä-palkanlaskija kuvaili tehtäviään seuraavasti: *kirjanpidot, tilinpäätökset, palkkahallinto, veroneuvonta, laskutus, reskontrat.* Valtaosa kirjanpitäjistä kertoikin laativansa tilinpäätöksiä, mikä kertoo siitä, että laskentatoimen tradenomit pääsevät myös tekemään vaativampia kirjanpitoon liittyviä tehtäviä pelkän tositteiden kirjaamisen sijaan.

Kolmen vastaajaa kertoi laskentatoimeen liittyväksi työtehtäväkseen hinnoittelun. Myös laskutus ja ostoreskontran hoito löytyivät muutamasta vastauspaperista.

Raportoinnissa tarvitsen tiettyjä laskentatoimen tietoja, sekä palkkaus asioissa. Laskujen ym. tiliöinnissä kirjanpidon opit ovat tarpeen. Työehtosopimuksen tulokinnassa tarvitsen oikeusopin tietoja. Kokonaisvaltaisesti tuntuu, että teen päivittäin jotain laskentatoimeen liittyvää, mutta niitä kaikkia asioita on vaikeaa alkaa luetteloimaan.

Näiden kahden työtehtäviä kuvailevien vastausten perusteella voidaan huomata, että laskentatoimen tradenomit todellakin ovat työllistyneet hyvin erilaisille aloille ja tekevät hyvin erilaisia tehtäviä. Tästä huolimatta monen vastaajan työtehtävät liittyvät ainakin jollain tapaa saatuun koulutukseen.

Koulutuksen vastaavuus selviää hyvin myös seuraavan kysymyksen vastauksista. Seuraava kysymys työtilannetta käsittelevissä kysymyksissä kuului: ”Vastaako työtehtävien vaativuustaso koulutustasi?” Tähän kysymyksiin kuusi vastaajista kertoi työtehtävien vaativuustason vastaavan saatua koulutusta erittäin hyvin ja kuuden vastaajan mukaan vaativuustaso vastasi koulutusta melko hyvin. Kukaan ei myöskään vastannut kysymykseen melko huonosti, vaan loput eivät joko osanneet sanoa tai heidän työtehtäviensä vaativuustaso vastasi melko huonosti koulutusta.

Kuvio 13 Työtehtävien vaatimustason vastaavuus koulutukseen

Työtehtävien kuvausten ja vaatimustason vastausten jälkeen vastaajia pyydettiin kertomaan, miten he ovat nykyisen työpaikkansa saaneet. Vastaajista kuusi kertoi saaneensa työpaikan vastaamalla työpaikan työnhakuilmoitukseen. Yksi vastaaja oli työllistynyt oppilaitoksen avulla ja yksi oli ollut yrityksessä aiemmin työharjoittelussa. Kolmella vastaajista oli puolestaan muu aiempi kontakti yrityk-

seen ja yksi kertoi saaneensa työpaikan muulla tavalla. Valmiin yrityksen osti yksi vastaajista kokonaan itselleen ja yksi kertoi olevansa yrityksen perustaja-osakas. Vastaajat ovat siis saaneet työpaikkoja hyvin monella eri tavalla. Edelleen valtaosa kuitenkin työllistyi perinteisin tavoin joko vastaamalla työpaikkailmoitukseen tai omien kontaktiensa avulla. Oppilaitos pystyi työllistymisessä autamaan vain yhtä vastaajaa, mikä kertoo siitä, että valmistuneet ovat työllistyneet muutoinkin helposti, eikä apua ole välttämättä tarjottu. Toisaalta tämä myös kertoo siitä, että työpaikat suosivat yhä perinteisiä työhönottotapoja, eivätkä he valitse työntekijöitään suoraan oppilaitoksista, kuten joissakin maissa ja yrityksissä nykyisin tehdään.

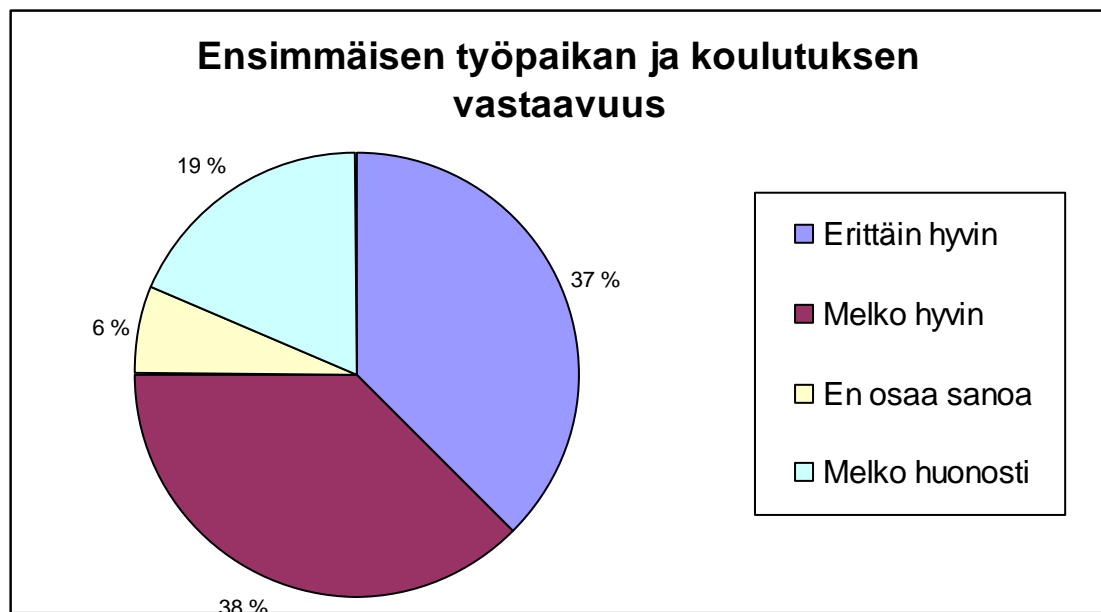
Työtyytyväisyyttä käsittelevän kysymyksen vastausten lukeminen oli erittäin miellyttävää. Kyselyyn vastanneista peräti yhdeksän oli erittäin tyytyväisiä nykyiseen työhönsä. Melko tyytyväisiä vastaajia oli neljä ja melko tyytymättömiä ainoastaan kaksi vastaajaa. Kukaan ei ollut työhönsä täysin tyytymätön. Hyvä työtyytyväisyys kertoo oman osansa koulutuksen onnistumisesta; ilman tradenomikoulutusta valtaosa vastaajista ei tekisi nykyisen kaltaisia työtehtäviä. Vastaajat ovat siis koulutuksen avustuksella onnistuneet löytämään työn, johon 87 % vastaajista oli melko tai erittäin tyytyväisiä.

5.2.3 Työtilanne heti opiskelujen jälkeen

Seuraavaksi kysymyslomakkeella esitettiin vastaajille kaksi kysymystä heidän työtilanteestaan heti valmistumisen jälkeen. Näiden kysymysten avulla pyrittiin selvittämään, ovatko laskentatoimen tradenomit työllistyneet koulutustaan vastaaviin tehtäviin heti valmistumisen jälkeen vai ovatko he tehneet valmistumisen jälkeen muunlaisia töitä.

Ensimmäisessä kysymyksessä pyydettiin vastaajia arvioimaan, kuinka hyvin ensimmäinen työpaikka opiskelujen jälkeen vastasi saatua koulutusta. Kuuden vastaajan mielestä ensimmäinen työ oli vastannut koulutusta erittäin hyvin ja kuuden vastaajan mukaan melko hyvin. Kolme vastaajaa oli kuitenkin sitä mieltä, että työt vastasivat koulutusta melko huonosti ja yksi vastaaja ei osannut

sanoa, miten työ ja koulutus vastasivat toisiaan. Vastaajista 75 % oli siis saanut heti valmistumisen jälkeen työn, joka vastasi ainakin melko hyvin saatua koulutusta. Kukaan ei kuitenkaan vastannut tähän kysymykseen ”Ei ollenkaan”, kuten yksi vastaaja vastasi kysyessä aiemmin nykyisen työn ja koulutuksen vastaavuudesta.

Kuvio 13 Ensimmäisen työpaikan ja koulutuksen vastaavuus

Toisella kysymyksellä pyydettiin vastaajia kuvailemaan tarkemmin, millainen ensimmäinen työ valmistumisen jälkeen oli. Tämän kysymyksen vastausten hajonta oli melkoinen; edes samankaltaisia vastauksia oli hyvin vähän. Jo aiempien taustakysymysten avulla oli selvinnyt, että moni oli työskennellyt valmistumisensa jälkeen vain yhdessä työpaikassa koko ajan. Tällaisten yhdessä työpaikassa työskennelleiden vastauksista oli havaittavissa se, että heidän työtehtävänsä olivat muuttuneet vaativammiksi ja monipuolisemmiksi, kuin ne olivat heti valmistumisen jälkeen. Esimerkiksi kirjanpitäjänä koko ajan työskennellyt kertoi, että valmistumisen jälkeen työtehtävät olivat enemmänkin avustavia kirjanpitäjän tehtäviä. Myös palkanlaskijana koko ajan työskennellyt kertoi, että aluksi työ oli lähinnä tietojen syöttämistä ja tarkistamista, ei niinkään vaativampia palkanlaskennan tehtäviä. Toisaalta moni myös kertoi, etteivät työtehtävät olleet ehtineet muuttua vielä mitenkään. Tämä johtunee osittain myös siitä, että osa vastaajista oli vasta hiljattain valmistuneita.

Eräs samassa työpaikassa koko ajan työskennellyt vastasi kysymykseen seuraavasti: *Olin työskennellyt yrityksessä jo aikaisemmin ja sukupolvenvaihdoksen jälkeen siirryin yrittäjäksi. Valmistuttuani oli työskennellyt yrityksen toimitusjohtajana reilut kaksi kuukautta.* Toinen samassa työpaikassa koko ajan työskennellyt puolestaan kuvasi tehtäviään seuraavasti: *Olin ollut tässä työssä jo yli 20 vuotta ennen tradenomikoulutusta. Tradenomikoulutus auttoi ymmärtämään miksi asioita tehdään määrättyllä tavalla. Työni on pienen seurakunnan talouspäällikön virka. Tehtävät ovat monenkirjavia, apua pulmatilanteissa saa kollegoilta ja eri viranomaistahoilta.*

Monessa eri työpaikassa työskennelleiden ensimmäiset työpaikat olivat hyvin vaihtelevia. Heti valmistumisen jälkeen laskentatoimen tradenomit olivat työskennelleet esimerkiksi ostoreskontran hoitajina, pienyrityksen puhelinvaihteena ja yleisenä toimistotyöntekijänä, palkanlaskijana ja varaosien myyjänä. Kuten edellisen kysymyksen avulla huomattiin, valtaosan työtehtävistä voidaan kuitenkin katsoa vastaavan koulutusta ainakin melko hyvin. Eräs vastaaja kuvaili tehtäviään seuraavasti: *Ensimmäisessä työpaikassa työtehtäviini kuului: projektinhallintajärjestelmän tietojen päivittämistä, laskutusta, tositteiden arkistointia, korjaustositteiden laadintaa ja tallennusta, työajan korjauksia sekä ulkopuolisten rahoittajien maksatushakemusten tekemistä. Lisäksi budjettitietojen syöttöä tietovarastoon ja SAP-konversioiden valmistelua toimittajien ja asiakkaiden osalta.*

5.2.4 Palkkaus

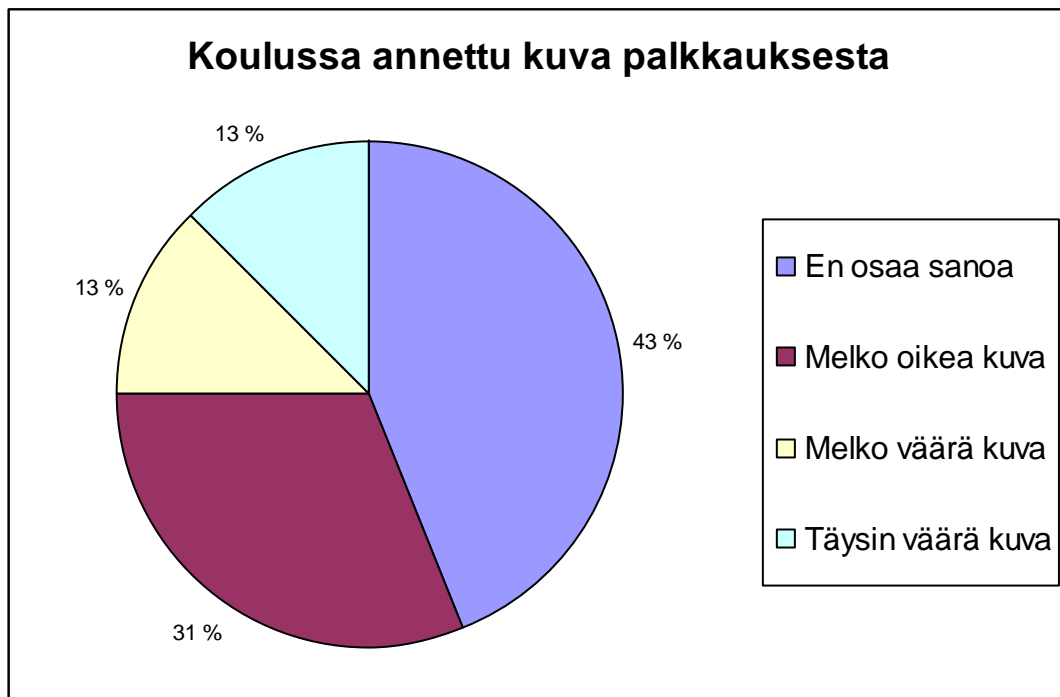
Seuraavat kolme kysymystä lomakkeella käsittelivät palkkausta. Kysymysten avulla pyrittiin selvittämään, ovatko vastaajat tyytyväisiä palkkaukseensa, vastaako se heidän mielestään tradenomin yleistä tasoa ja toisaalta, millainen kuva palkkauksesta annettiin koulussa. Palkkausta koskevien kysymysten arvioinnissa on syytä olla melko varovainen ja ottaa huomioon yleinen huono taloustilanne.

Ensimmäisellä kysymyksellä selvitettiin, kuinka moni vastaaja on tyytyväinen nykyiseen palkkaansa. Tyytyväisiä vastaajia oli kuusi ja osittain tyytyväisiä seit-

semän vastaajaa. Vain kaksi oli kokonaan tyytymättömiä ja yksi ei osannut sanoa. Tämän kysymyksen perusteella vaikuttaisi siis siltä, että vastaajat ovat kohtalaisen tyytyväisiä myös palkkaukseensa. Heikentyneestä yleisestä taloustilanteesta huolimatta 13 vastaajaa (81 %) oli kokonaan tai osittain tyytyväisiä palkkaukseensa.

Seuraava palkkausta koskeva kysymys kuului: ”Vastaako palkkasi mielestäsi tradenomikoulutuksen tasoa?”. Tämän kysymyksen vastaukseen vaikuttaa luonnollisesti hyvin paljon se, miten vastaaja seuraa esimerkiksi työpaikkailmoituksia, ammattilehtien palkkakyselyitä ja muutoin ympäröivää työllisyystilannetta. Toinen vastaaja saattaa mieltää palkkausasiat hyvin eri tavoin, kuin toinen. Kysymyksellä haluttiinkin selvittää, millaisena vastaajat itse pitävät tilannetta. Vastaajista kolme ei osannut sanoa palkan ja koulutuksen tason vastaavuudesta. Yhden vastaajan mielestä hänen palkkauksensa ei vastaa koulutuksen tasoa lainkaan ja kolme vastaajaa oli sitä mieltä, että palkka vastaa melko huonosti koulutuksen tasoa. Melko hyvin palkkaus vastasi koulutuksen tasoa viiden vastaajan mielestä ja erittäin hyvin kolmen vastaajan mielestä. Yksi palkkaukseensa tyytymätön vastaaja vastasi kuitenkin seuraavasti: *Nähtävästi vastaa, mutta ei työn vaativuutta.*

Seuraavalla kysymyksellä oli tarkoituksena selvittää valmistuneiden käsitystä siitä, millaista kuvaa koululta annettiin valmistuneiden palkoista. Tähän kysymykseen peräti seitsemän vastaajaa ei osannut sanoa. Kenties heille ei koulussa ollut annettu minkäänlaista käsitystä palkkauksesta, tai he eivät muuten vain halunneet ilmaista mielipidettään. Viiden vastaajan mielestä koulu antoi heille melko oikean kuvan laskentatoimen tradenomien palkkatasosta. Melko väärän kuvan oli saanut kaksi vastaajaa ja kahden mielestä koulusta annetut käsitykset palkkauksesta olivat täysin vääriä. Eräs vastaus oli seuraavanlainen: *Ei todellakaan, liioiteltiin rankasti aloituspalkkoja (toteutuu ehkä pk-seudulla, jos sielläkään).*

Kuvio 14 Koulussa annettu kuva palkkauksesta

Kuten kuviostakin nähdään, vain 31 % vastaajista oli sitä mieltä, että koulussa annettiin melko oikea kuva palkkauksesta. Valtaosa vastaajista, 43 %, vastasi ”En osaa sanoa”. Tämä johtunee siitä, että heille ei välttämättä koulussa ole kerrottu käsityksiä palkkauksesta. Kukaan vastaaja ei ollut täysin samaa mieltä koulun palkkauskäsitysten kanssa. Vastaajien mielestä koulusta oli annettu jopa täysin väärä käsitys palkkauksesta, mikä ei liene kenenkään etu.

5.2.5 Tradenomikoulutus

Seuraavat kysymykset kysymyslomakkeella käsittelevät tradenomikoulutusta. Kysymysten avulla pyritään selvittämään, onko koulutus vastannut tarpeita ja onko vastaaja ollut tyytyväinen koulutukseen. Tarkoituksena oli myös saada tietää, mitkä koulun opit ovat olleet tärkeimpiä ja eniten hyödyksi työelämässä.

Ensimmäisellä koulutusta käsittelevällä kysymyksellä selvitettiin, vastasiko koulutus vastaajan tarpeita. Tähän kysymykseen peräti yhdeksän vastaajaa kertoi koulutuksen vastanneen tarpeitaan erittäin hyvin. Loput, eli seitsemän vastaajaa oli sitä mieltä, että koulutus vastasi tarpeita melko hyvin. Koulutus oli siis vas-

tannut kaikkien tarpeita vähintään melko hyvin. Vastausten hyvä tulos kuvastaa osittain sitä, että tradenomikoulutus antaa mahdollisuudet hyvin moneen erilaiseen työhön ja uraan. Monipuolisuutensa vuoksi se tuntuisikin sopivan monelle vastaajalle, sillä jokainen saa varmasti koulutuksesta jotain hyötyä.

Seuraavalla kysymyksellä selvitettiin opiskelijoiden tyytyväisyyttä tradenomikoulutukseen ja pyydettiin heitä vielä perustelemaan vastaustaan omin sanoin. Vastauksista käy jälleen kerran ilmi, että koulutukseen ollaan varsin tyytyväisiä. Vastaajista yhdeksän oli koulutukseen tyytyväisiä ja seitsemän melko tyytyväisiä. Muun muassa seuraavanlaisia vastauksia saatiin:

Koulutus oli juuri sitä mitä halusin, toiveammatti.

Opiskellessa sain paljon uutta tietoa ja opetus oli ajan hermolla olevaa.

Tradenomikoulutus on laaja-alainen koulutus ja siitä on hyvä kouluttautua eteenpäin, esim. kauppatieteiden maisteriksi.

Koulutusta voisi kehittää enemmän käytäntöön, enemmän yhteistyötä aan yritysten/toimijoiden kanssa.

Koulutus antoi valmiudet moniin asioihin ja olen ollut melko tyytyväinen koulutukseen. Muutamissa kursseissa asioita ehkä yritettiin käydä liikaa ja lopputulos oppimisen kannalta ei ollut paras mahdollinen.

Koulutuksen sisältöön olen pääsääntöisesti tyytyväinen, mutta en opetuksen järjestelyyn: opiskelin aikuiskoulutuksessa, joka mielestäni oli järjestetty niin, että nuorten tutkinnon opetussuunnitelma oli siirretty sellaisenaan iltaopintoihin. Opetuksen suunnittelussa ei ollut otettu huomioon aikuisopiskelijoiden elämäntilannetta, esim. opiskelijoiden aikaresurssi.

Seuraava kysymys kuului: "Oletko ollut tyytyväinen suuntautumisvaihtoehtovalintaan (laskentatoimeen), perustele". Lähes kaikki vastaajat kertoivat olevansa tyytyväisiä laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoon, sillä vain yksi oli hieman tyytymätön. Hänen vastauksensa oli seuraavanlainen: "Silloin ei ollut parempiaakaan tarjolla." Muutoin siis kaikki loput 15 vastaaja kertoivat olevansa tyytyväisiä valintaansa. Tässä muutama esimerkkivastaus:

Haastavia töitä on riittänyt, työttömänä ei ole tarvinnut olla.

Olen ollut tyytyväinen laskentatoimen tradenomikoulutukseen, koska koulutus on tukenut pohjakoulutustani.

Laskentatoimi antoi parhaat valmiudet nykyiseen työtehtävääni.

Olen tarvinnut laskentatoimea/kirjanpitoa joka päivä.

Kyllä, vaikka en ole toiminut laskentatoimen tehtävissä valmistumisen jälkeen ja erittäin suuri osa koulutuksen sisällöstä on päässyt unohtumaan, tunnen valinneeni itselleni sopivimman ja nykyisessä työssäni myös eniten hyödyttävän suuntautumisvaihtoehdon.

Kyllä olen. Markkinoinnin opiskelijoiden työllisyysnäköymät eivät ole mielestäni läheskään niin hyvät kuin laskentatoimen tradenomien.

Kyllä, pidän numeroista ja se vain sopii minulle kuin nenä päähän.

Seuraavalla kysymyksellä pyrittiin selvittämään, mitkä ovat vastaajien mielestä olleet tärkeimmät opit ammattikorkeakouluissa. Vastaukset olivat luonnollisesti hyvinkin erilaisia, mutta useimmissa papereissa korostui ammattiaineiden tärkeys; laskentatoimen perusopit ovat olleet monelle myöhemmin hyödyksi eniten. Moni vastaaja korosti myös erityisesti kirjanpidon oppien tärkeyttä. Vastaukset luonnollisesti riippuvat hyvin paljon ihmisten taustoista ja erilaisista työtilanteista, monet kirjanpitäjät korostivat kirjanpitoa, koska tarvitsevat sitä varmasti työssään joka päivä. Toisaalta myös juridiikan ja verotuksen opit olivat muutamalle tärkeitä, sekä ammattiharjoittelu. Muutamassa vastauksessa tärkeänä pidettiin myös ryhmätyö-, kieli- ja atk-taitoja, sekä sitä, että tietää mistä tietoa tulevaisuudessa löytää lisää.

En osaa eritellä, mutta yleisesti ottaen kaikki opetus oli mielenkiintoista, koska pystyin soveltamaan suurinta osaa heti omaan työhöni. Oman työni kannalta ulkoinen laskentatoimi oli ehkä se tärkein.

Kielitaito, työelämävalmius, tiedon etsimistaito, atk-valmius ja ehkä luova ongelmanratkaisutaito.

Ryhmätyötaidot (yrityssimulaatio), atk-taidot ja peruskirjanpitoaidot.

Seuraavalla kysymyksellä selvitettiin vielä tarkemmin, mitä koulusta saatuja oppeja vastaajat ovat tarvinneet työelämässä eniten. Myös tämän kysymyksen

vastauksissa korostui laskentatoimen yleiset perusteet ja kirjanpidon taidot. Näiden ammatillisten taitojen lisäksi moni vastaaja piti tärkeänä äidinkielen taitoja, liike-elämän tapojen ja esimerkiksi kokouskäytänteiden tuntemisen. Erityisesti kielenhuollon ja erilaisten raporttien kirjoittamistaidon kehittymistä piti moni hyvinkin tärkeänä ja kertoi tarvitsevänsä taitoja jatkuvasti.

Kirjanpito, kielenhuolto ja kokouskäytännöt erittäin paljon.

Asiakkaan kohtaamiseen liittyviä taitoja.

Kirjanpitoa, osto- ja myyntireskontranhoito, kustannuslaskenta, budjetointi...

Kirjanpidon, tilinpäätösten ja rahoituksen asioita varmaan ja vähän kaikkea muutakin. Sellaista perustietämystä talousasioissa ja kokonaisuuksien ymmärtämistä.

5.2.6 Jatko-opinnot

Seuraavan kappaleen kysymykset käsittelevät jatko-opintoja. Haluttiin selvittää, ovatko vastaajat opiskelleet valmistumisensa jälkeen lisää tai onko heillä aikoja opiskella jotakin vielä tulevaisuudessa.

Vastaajista kuusi, eli 37,5 % oli opiskellut jotakin lisää valmistumisen jälkeen. Kaikkien kuuden lisää opiskelleen vastaajan jatko-opinnot liittyivät kuitenkin läheisesti laskentatoimesta saatuun koulutukseen. Yksi vastaaja kertoi opiskelevansa yliopistossa laskentatoimen kauppatieteenmaisterin tutkintoa tradenomitutkinnon suorittaneiden erillisvalinnan kautta. Toinen vastaaja kertoi opiskelevansa parhaillaan ylempää amk-tutkintoa aiempien johtamisen- ja esimiestyön erikoistumisopintojen lisäksi. Eräs vastaaja suorittaa parhaillaan yrittäjän ammattitutkintoa ja eräs opiskelee RekryKoulutuksessa laskutusneuvojan tehtäviin. Muut kaksi vastaajaa oli suorittanut yksittäisiä kursseja työn ohella johtamisesta, tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta.

Seuraavaksi kysyttiin kaikilta vastaajilta, onko heillä aikoja opiskella jotakin lisää tulevaisuudessa. Neljä vastaajaa oli varmoja siitä, että aikovat opiskella

lisää ja peräti kahdeksan vastaajaa kertoi mahdollisesti opiskelevansa. Vain neljä vastaajaa kertoi siis, ettei heillä ole aikomuksia jatko-opiskeluun.

Ne, jotka olivat varmoja, että aikovat opiskella tulevaisuudessa aikoivat nimenomaan opiskella laskentatoimeen liittyviä opintoja. Kaksi vastaajaa kertoi, että aikeena on valmistua kauppatieteen maisteriksi ja yksi vastaaja oli jo hakenut laskentatoimen erikoistumisopintoihin toiseen ammattikorkeakouluun. Neljäs vastaaja kertoi haluavansa opiskella lisää rahoitusta, johtamista ja tilintarkastusta.

Mahdollisesti tulevaisuudessa opiskelevatkin kertoivat pääasiallisesti harkitsevansa laskentatoimeen liittyviä opintoja, mutta mukana oli myös aivan muita aloja. Kolme vastaajaa haaveili myös kauppatieteenmaisterin tutkinnosta ja yksi kertoi vain, että aikoo opiskella yliopistossa jotakin. Yksi mahdollisesti tulevaisuudessa opiskeleva ei vielä tiennyt, mitä aikoo opiskella, mutta opiskeluhalukkuutta tuntui kuitenkin selvästi olevan. Eräs kertoi haluavansa opiskella kasvatustieteitä ja eräs aikoi opiskella lisäkursseja organisaatioiden johtamisesta ja HR-puolen asioista.

5.2.7 Arvostus työelämässä

Seuraavat kysymykset käsittelevät laskentatoimen tradenomien arvostusta työelämässä. Kysymysten avulla pyrittiin selvittämään, tuntevatko vastaajat saavansa riittävästi arvostusta tutkinnostaan ja miten tradenomeja yleisesti työelämässä arvostetaan. Vastauksista kävi ilmi muun muassa se, että tradenomi on vielä monelle varsin outo käsite, ihmiset eivät vielä tiedä, mitä se tarkoittaa, eivätkä sen vuoksi osaa välttämättä arvostaa tradenomin työtaitoja.

Ensimmäisellä kysymyksellä selvitettiin, miten vastaajaa on arvostettu tradenomina työelämässä. Tämän kysymyksen yleisin vastaus oli ”Melko hyvin”, jonka valitsi seitsemän kyselyyn vastaajaa. Vain kahden vastaajan mielestä heitä arvostetaan työelämässä erittäin hyvin. ”En osaa sanoa” vastasi kaksi ja muita vastauksia oli ”Kohtalaisesti”, ”Ei ollenkaan”, ”Tradenomin tutkinto ei ole sel-

västi antanut lisäarvoa” ja ”Harva varmasti tietää taustani”. Tradenomien arvostuksessa tuntuisi siis jonkin verran olevan yhä puutteita, vaikka valtaosan mielestä heitä arvostettiin melko hyvin.

Seuraavalla kysymyksellä pyydettiin vastaajia tarkentamaan vastaustaan edelliseen kysymykseen ja kertomaan omin sanoin kokemastaan arvostuksesta tai sen puuttumisesta. Osa ei osannut vastata kysymykseen, koska he kertoivat olleensa samassa työpaikassa jo ennen valmistumistaan, eivätkä he olleet huomanneet tapahtuvan suurta muutosta arvostuksessa. Monessa tämän kysymyksen vastauksessa korostui kuitenkin tradenomin tuntemattomuus ihmisille, vieläkään eivät monet tiedä, mitä eroa on esimerkiksi tradenomilla ja merkonomilla. Vastauksista kävi kuitenkin ilmi, että tuntemus on alkanut pikkuhiljaa lisääntyä ja ne, jotka tietävät mitä tradenomi tarkoittaa, osaavat myös arvostaa tutkintoa. Tällöin tradenomia on myös osattu hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla työpaikalla, sillä erään vastaajan mukaan häneltä esimerkiksi tullaan usein kysymään apua, koska hän on tradenomi, talousalan ammattilainen, joka osaa auttaa. Toisaalta moni vastaaja myös kertoi, ettei koulutuksella juurikaan ole väliä, vaan työkokemuksen lisäksi työelämässä arvostetaan sitä, että osaa tehdä työnsä hyvin.

Työnantajani on arvostanut haluani kouluttautua ja kehittyä

Vuosien työkokemuksen omaavassa työporukassa olen vähäisestä työkokemuksesta huolimatta ”yksi meistä” ja mielipiteitäni kuunnellaan.

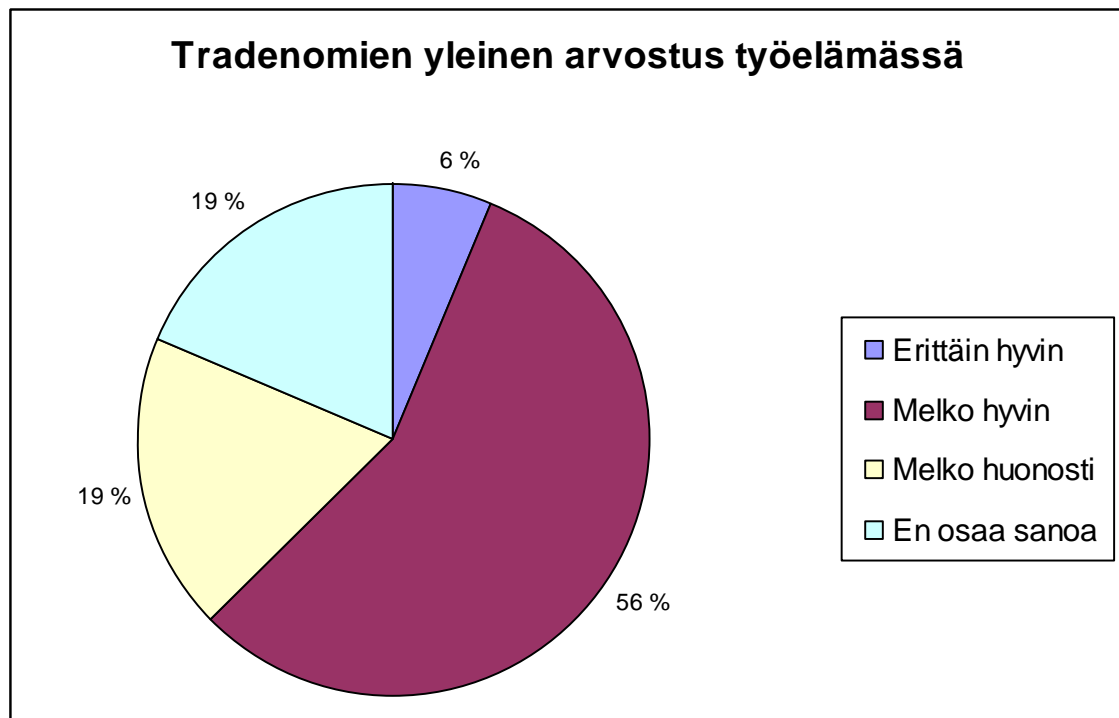
Arvostusta on tullut lisää, aikaisemmin ei ehkä tiedetty mitä tradenomi ylipäättään tarkoittaa ja pidettiin tietotaidoltaan n. merkantin tasoisena. Nykyään pidetään talouspuolen ammattilaisena.

Ero tradenomin ja merkonomin arvostuksen välillä on edelleen pieni

Ei koulutustaustalla ole ollut mitään merkitystä työpaikassani; on ihan sama, onko merkonomi, tradenomi vai KTM, jos oppii homman ja huolehtii tehtävästään. Kaupallista koulutusta sinänsä arvostetaan kyllä.

Tradenomi-nimikkeenä on edelleen aika tuore, monikaan iäkkäämpi ihminen ei tiedä mitä se on, omalla alalla varmasti arvostetaan kovasti, kuten tilitoimistossa työskennellessäni.

Seuraavalla kysymyksellä pyrittiin selvittämään, miten vastaajien tradenomeja yleisesti arvostetaan työelämässä. Valtaosa eli yhdeksän vastaajaa kertoi, että tradenomeja arvostetaan yleisesti melko hyvin. Vain yhden vastaajan mielestä tradenomeja arvostetaan erittäin hyvin ja kolmen vastaajan mielestä arvostus on melko huonolla tasolla. Kolme vastaajaa puolestaan ei osannut vastata kysymykseen.

Kuvio 15 Tradenomien yleinen arvostus työelämässä

Kuviosta 15 voidaan huomata, että erittäin hyvin ei tradenomeja yleisesti työelämässä juurikaan arvosteta. Hyvää kuitenkin on se, että yli puolet vastaajista tunsi, että tradenomeja arvostetaan melko hyvin. Eräs vastaaja, jonka mukaan tradenomeja arvostettiin työelämässä melko huonosti, halusi vielä tarkentaa omaa vastaustaan seuraavasti: *”Arvostus ei ole merkittävää, lieneekö syynä suuri valmistumismäärä”*. Tämä onkin mielenkiintoinen kommentti, sillä toisaalta tradenomeja ei vielääkään tunneta yleisesti, vaikka valmistumismäärät ovat melko korkeita. Toisaalta taas ne, jotka tietävät, mitä tradenomi tarkoittaa, eivät ehkä osaa arvostaa tradenomia, koska heitä valmistuu niin paljon.

5.2.8 Tradenomin uranäkymät

Kyselylomakkeen viimeinen kappale ja viimeiset kysymykset käsittelevät tradenomien uranäkymiä. Kysymyksillä pyrittiin selvittämään, millaiset työt tradenomille sopisivat ja toisaalta vastaako vastaajan nykyinen työ sitä, mitä koulussa esitettiin vaihtoehtoiksi.

Ensimmäisellä kysymyksellä selvitettiin, vastaako vastaajien nykyinen työ sitä, mitä opiskeluaikana kerrottiin työmahdollisuuksista. Tähän kysymykseen seitsemän vastaajaa vastasi ”Melko hyvin”. Heistä valtaosan työtehtävät liittyivät joko kirjanpitoon tai palkanlaskentaan. Joukossa oli myös muun muassa toimitusjohtaja ja ostoreskontran hoitaja. Erittäin hyvin nykyinen työ vastasi kolmen vastaajan mielestä sitä, mitä opiskeluaikana työmahdollisuuksista kerrottiin. Heistä kaksi työskenteli kirjanpitoon liittyvissä tehtävissä ja yksi tuotepäällikkönä. Melko huonosti työtehtävät vastasivat koulussa esiteltyjä vaihtoehtoja kolmen vastaajan mielestä. He työskentelivät johdon ja taloushallinnon assistenttina, tavaratalon myyjänä ja hallintosihteerinä. Kaksi vastaajaa ei osannut vastata kysymykseen ja yhden mielestä nykyinen työ ei vastaa lainkaan koulussa kerrottuja vaihtoehtoja. Perusteluna vastaukselleen hän kertoo, ettei yrittäjyyteen opiskeluaikana kannustettu, eikä sitä otettu juuri huomioon, ei edes vaihtoehtona.

Viimeisessä kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, millaiset työtehtävät heidän mielestään vastaisivat parhaiten laskentatoimen tradenomin koulutusta. Lähes jokaisessa vastauspaperissa mainittiin kirjanpitoon ja palkanlaskentaan liittyvät tehtävät, mikä selittynee niiden korkeilla opetusmäärillä. Myös esimiestehtävät ja suunnittelu- ja valvontatehtävät saivat jonkin verran kannatusta vastaajien keskuudessa. Pankkialaan liittyvät työtehtävät mainittiin vain kahdessa paperissa, mikä puolestaan johtunee siitä, ettei kukaan vastaajista kertonut työskentelevänsä alalla. Lopuksi vielä muutamia vastauksia:

Ostoreskontran hoito, sisäisen laskennan tehtävät.

En osaa sanoa, vaihtoehtoja on monia!

Kaikenlaiset laskennan alaan liittyvät tehtävät. Koulutuksen tulee olla monialainen, koska näissä hommissa erikoistuminen tapahtuu vasta työelämässä.

Työ tilitoimistossa tai yrityksen palkanlaskennassa, myynti- tai ostoreskontran työtehtävät, pankkialan moninaiset työtehtävät.

Laskentatoimen tradenomien tutkintoa vastaa hyvin laaja kirjo työtehtäviä monilla ammattialoilla. Odotan kuitenkin että työtehtävissä olisi mukana sellaisia näkökulmia kuten vastuullisuus, mahdollisuus kehittää omaa ja työpaikan toimintaa, uralla etenemisen mahdollisuus sekä tasa-arvoinen ja arvostettu kohtelu työelämässä.

6 PÄÄTELMÄT

Kyselytutkimus laskentatoimen tradenomien työllistymisestä lähetettiin sähköpostitse 29 valmistuneelle. Vastauksia saatiin lopulta 16 kappaletta, joiden perusteella pyrittiin tutkimusongelmia selvittämään. Edelleenkin tulee muistaa, että tutkimus on tehty vain pienelle joukolle tietyistä koulusta valmistuneille laskentatoimen tradenomeille, joten tutkimustuloksia ei ole syytä yleistää tai verrata muihin vastaaviin tutkimuksiin. Työn tarkoituksena oli kerätä tietoa valmistuneiden työtilanteesta ja siihen liittyvistä asioista, kuten arvostuksesta työelämässä. Tässä tiedonkeruussa onnistuttiin hyvin, sillä kysely tuotti monipuolisia vastauksia eri aihepiireistä.

6.1 Työn tulokset

Analysoitaessa vastauksia saatiin kerättyä monenlaista tietoa laskentatoimen tradenomeilta. Oli hyvä havaita, että lähes kaikki vastaajat olivat ensinnäkin työllistyneet, sillä 16 vastaajasta peräti 13 oli vakituisessa työsuhteessa. Tämän lisäksi kahdella oli määräaikainen työsuhde ja yksi oli kouluttautumassa lisää. Kukaan vastaajista ei siis ollut kokonaan työtön, mikä kertoo laskentatoimen tradenomien hyvistä ja monipuolisista mahdollisuuksista työllistyä vaikeassakin taloudellisessa tilanteessa.

Runsaan työllistymismäärän lisäksi monen vastaajan työ vielä vastasi saatua laskentatoimen tradenomikoulutusta. Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että nykyinen työ vastaa melko tai erittäin hyvin saatua koulutusta ja vain yksi vastaaja oli sitä mieltä, että työ ei vastaa lainkaan saatua koulutusta. Kysyttäessä vastaajien nykyisistä työpaikoista tarkemmin havaittiin, että vastaajat työskentelevät melko erilaisissa tehtävissä. Ainut ammatti, joka sai useamman kuin yhden vastauksen, oli kirjanpitäjä. Muutoin vastaajat työskentelivät muun muassa laskutukseen, palkanmaksuun ja hallintoon liittyvissä tehtävissä. Joukossa oli myös mukana yrittäjä ja toimitusjohtaja.

Palkkausta käsittelevistä kysymyksistä havaittiin, että valtaosa vastaajista oli ainakin osittain tyytyväisiä palkkaukseensa. Vastaajien oli kuitenkin vaikeampaa määritellä palkan ja koulutuksen tason vastaavuutta sekä sitä, annettiinko koulusta oikeanlainen kuva palkkauksesta. Monelle koulu ei ilmeisesti ollut antanut palkkauskäsityksistä juuri minkäänlaista kuvaa, sillä 43 % vastaajista ei osannut sanoa, vastasiko koulusta saatu palkkakäsitys todellisuutta. Tämä lienee toisaalta hyvä asia, sillä kuten aiemminkin on todettu, laskentatoimen tradenomit voivat työllistyä hyvin erilaisiin tehtäviin, joista varmasti maksetaan hyvin eritasoisia palkkoja. Voisikin olla parempi, ettei koulu antaisi minkäänlaisia käsityksiä palkkauksesta, jotteivät väärät käsitykset johda tradenomeja harhaan esimerkiksi palkkatoiveita kerrottaessa.

Tradenomikoulutukseen ja etenkin laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoon olivat lähes kaikki vastaajat erittäin tyytyväisiä. Todettiin, että koulutus on hyvin monipuolinen ja se antaa hyvät mahdollisuudet niin työelämää kuin jatkokoulutautumistakin ajatellen. Hyödyllisimmiksi opeiksi koulusta todettiin odotetusti ammattiaineet, mutta kehuja saivat myös kielten- ja atk-taitojen opetus. Nämä opit ovatkin varmasti monelle hyödyksi, sillä selvää on, että nykyaikana laskentatoimen tradenomi tarvitsee työssään päivittäin erilaisia atk-ohjelmia ja ammattiaineiden tuntemusta. Toisaalta kansainvälistymisen myötä myös laskijan tulee osata hyvin sekä kotimaisia että vieraita kieliä.

Jatkokoulutusaikaita selvittäessä huomattiin, että moni vastaaja oli joko jo kouluttautunut lisää tai suunnitteli jonkintasoista jatkokoulutusta. Monessa vas-

tauksessa todettiin, että kauppatieteen maisterin tutkinto kiinnostaisi tulevaisuudessa ja yksi vastaaja olikin jo osittain aloittanut tutkinnon suorittamisen. KTM-tutkinnon suorittaminen onkin yksi varteenotettava vaihtoehto jokaiselle valmistuvalle tradenomille, sillä tutkinnon suorittamista pyritään jatkuvasti tekemään helpommaksi. Nykyisin tradenomit voivat hakea maisteriopintoihin tradenomitodistuksellaan omassa erityisvalinnassa. Kiinnostusta tähän siis löytyi monelta vastaajalta, mutta toisaalta monet aikoivat tulevaisuudessa opiskella vain joitakin yksittäisiä alaan liittyviä kursseja tai opintokokonaisuuksia. Huomattavaa kuitenkin oli se, että monet olivat kiinnostuneet nimenomaan oman alan jatko-opinnoista.

Kyselyn tarkoituksena oli myös selvittää laskentatoimen tradenomien arvostusta työelämässä. Merkille pantavaa oli se, että vain kaksi vastaajaa tunsivat saavansa erittäin hyvää arvostusta työelämässä. Monen vastaajan mielestä arvostus on melko hyvää. Heikompa tulosta perusteltiin muun muassa sillä, ettei tradenomitutkinto vielä ole kaikille tuttu, eivätkä ihmiset tiedä, mitä tradenomi ylipäätään tarkoittaa. Toisaalta monen vastaajan oli hankalaa arvioida saatua arvostusta, jos he olivat työskennelleet samassa työpaikassa jo pitkään, myös ennen valmistumista. Vastaajat arvioivat myös, että yleisesti tradenomien arvostus työelämässä on vain melko hyvää. Tämä voinee selittyä myös sillä, että tradenomeja valmistuu vuosittain verrattain paljon.

Tradenomin uranäkymiä arvioitaessa huomattiin koulutuksen monipuolisuus. Laskentatoimen tradenomi voi työskennellä lukuisissa erilaisissa tehtävissä erityyppisissä organisaatioissa.

6.2 Johtopäätökset

Kyselyn tulosten perusteella on helppoa havaita se tosiasia, että tradenomikoulutus on erittäin monipuolinen ja se hyödyttää monella tavalla opiskelijoita, kunkin oman kiinnostuksen ja halukkuuden mukaan. Laskentatoimen tradenomikoulutuksen saaneet näyttävät työllistyvän hyvin ja olevan melko tyytyväisiä niin työhönsä kuin siitä maksettavaan palkkaankin. Toisaalta on syytä kiinnittää

huomiota siihen, että monet vastaajat olivat jo opiskelleet lisää tai aikoivat tulevaisuudessa opiskella alaa lisää. Tämä kertoo toisaalta myös siitä, että koulutus tosiaan on monipuolinen eikä monia asioita ehditä käsitellä syvällisemmin, jolloin tarvetta lisäkouluttautumiselle syntyy. Tämä ei välttämättä ole huono asia, sillä monet laskentatoimen asioista ovat sellaisia, että ne tehdään eri työpaikoilla eri tavoin erilaisilla ohjelmilla, jolloin koulutusta tarvitaan joka tapauksessa. Kun koulussa pystytään antamaan opiskelijoille mahdollisimman kattava kuva kaikista laskentatoimen osa-alueista, he voivat sitten itse hankkia niistä lisätietoa erilaisten täydennyskoulutusten avulla.

Tradenomien arvostusta tulisi jatkossa kehittää, sillä vain yksi vastaaja koki, että tradenomeja arvostetaan yleisesti työelämässä erittäin hyvin. Vastauksista voidaan päätellä, että monet toivoisivat tutkinnon olevan tunnetumpi, jolloin myös arvostusta olisi helpompaa saada. Tradenomitutkintoa tulisikin kehittää niin, että sen sisältö ja toimintatavat olisivat yleisesti tunnettuja. Koulutuksen tunnetuksi tekeminen ei kuitenkaan ole helppoa. Eri oppilaitosten tulisi yhdessä kehittää strategioita, joilla tunnettavuus saataisiin lisääntymään. Keinoja tähän voisi olla esimerkiksi suuret valtakunnalliset mainoskampanjat sekä jokaisen oppilaitoksen ja maakunnan välinen yhteistyö. Oppilaitokset voisivat pyrkiä entistä enemmän yhteistyötä paikallisten yritysten ja vaikuttajien kanssa, jotta mielikuva tradenomiopinnoista leviäisi yhä laajemmalle joukolla.

6.3 Tulosten käyttökelpoisuus

Kyselyn tarkoituksena oli kerätä luotettavaa tietoa vastaajien omista työllistymiskokemuksista, jatkokoulutusaikeista ja koetusta arvostuksesta. Tulosten tarkoituksena on auttaa valmistuvia laskentatoimen tradenomeja arvioimaan työllistymis- ja jatkokoulutusmahdollisuuksiaan sekä selvittää, miten tradenomeja työelämässä arvostetaan. Tulokset ovat tähän tarkoitukseen käyttökelpoisia, mutta niitä ei tule yleistää, sillä kysely tehtiin vain pienelle joukolla tietystä koulusta valmistuneille henkilöille. Tulokset ovat myös käyttökelpoisia koululle, esimerkiksi uusien opetussuunnitelmien luotaessa, kuten alkuperäinen tarkoitus olikin.

6.4 Yhteenveto

Kokonaisuudessaan työ onnistui hyvin, sillä työ tehtiin suunnitelman mukaan. Asetetut tavoitteet saavutettiin, sillä työn avulla saatiin kattava käsitys niin ammattikorkeakouluopiskelusta, työllisyys- ja taloustilanteista kuin valmistuneiden laskentatoimen tradenomien sijoittumisesta työelämään. Tutkimuksen avulla saatiin selville, että koulussa annetut käsitykset laskentatoimen tradenomien hyvästä työllistymisestä pitivät ainakin kyseisen joukon osalta paikkansa. Tutkimus antoi myös vastauksia palkkausta, arvostusta ja jatkokoulutustarpeita koskeviin kysymyksiin. Uskonkin, että työ on tämän vuoksi hyödyllistä luettavaa valmistumassa oleville laskentatoimen tradenomeille. Työn tarkoituksena oli toisaalta myös osittain auttaa koulua kehittämään tulevia opetussuunnitelmiaan. Tähänkin tarkoitukseen valmis työ sopii, sillä oppilaitos saa halutessaan työstä arvokasta tietoa valmistuneiden sijoittumisesta työelämään. Koulun olisi syytä kiinnittää huomioita esimerkiksi siihen tosiasiaan, että monet valmistuneista ovat työllistyneet palkanlaskentaan liittyviin tehtäviin, vaikkei sitä koulussa juurikaan opeteta. Kenties palkanlaskennan opetusta tulisikin lisätä laskentatoimen tradenomin koulutukseen.

KUVIOT

Kuvio 1 Korkeakoulututkinnot Suomessa vuonna 2008, s. 10

Kuvio 2 Suomen koulutusjärjestelmä (Opintoluotsi), s. 11

Kuvio 3 Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden jakautuminen koulutusaloittain, s. 14

Kuvio 4 Saimaan ammattikorkeakoulun henkilöstö, s. 15

Kuvio 5 Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatiokaavio, s. 16

Kuvio 6 Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinnon rakenne, s. 18

Kuvio 7 Kuluttajien odotukset omasta ja Suomen taloudesta (Kuluttajabarometri), s. 23

Kuvio 8 Työllisyystilanne elokuun lopussa 2009 (Työ- ja elinkeinoministeriö), s. 24

Kuvio 9 Työttömät työnhakijat (1) ja avoimet työpaikat (2) työnvälityksessä kuukausittain ja kausitasoitettuna (Työ- ja elinkeinoministeriö), s. 25

Kuvio 10 Vastaaajien työllistyminen, s. 29

Kuvio 11 Työpaikkojen vastaavuus koulutukseen, s. 30

Kuvio 12 Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehdon ja nykyisen työn vastaavuus, s. 32

Kuvio 13 Työtehtävien vaatimustason vastaavuus koulutukseen, s. 34

Kuvio 13 Ensimmäisen työpaikan ja koulutuksen vastaavuus, s. 36

Kuvio 14 Koulussa annettu kuva palkkauksesta, s. 39

Kuvio 15 Tradenomien yleinen arvostus työelämässä, s. 45

TAULUKOT

Taulukko 1 Ammattikorkeakoulututkinnot maakunnittain Suomessa vuonna 2008 (Tilastokeskus), s.9

Taulukko 2 Keskeiset ennusteluvut (Valtionvarainministeriö), s. 22

Taulukko 3 Työpaikkojen lukumäärät, s. 30

Taulukko 4 Koulutusta vastaavien työpaikkojen lukumäärät, s. 30

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030351> (luettu 20.8.2009)

ARENE

http://www.arene.fi/sivu.asp?luokka_id=24&main=1 (luettu 19.7.2009)

Berschewsky, T. & Rissanen, A. Valokeilassa ammattikorkeakouluopiskelija. SAMOK ry.

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2000. Tutki ja kirjoita. Tampere: Tammer-Paino Oy

Lampinen, O. & Savola, M. 1995. Ammattikorkeakoulujen syntyvaiheet Suomessa. Teoksessa Lampinen, O. (toim) Ammattikorkeakoulut – vaihtoehto yliopistolle. Tampere: Tammer-Paino Oy, 26–80

Opintoluotsi

www.opintoluotsi.fi (luettu 23.5.2009)

Opinto-opas 2007–2008

<http://www.saimia.fi/fi-FI/oo2007-2008kot/oo2007-2008liiketalous/54-opinto-opas2007-2008/162-oo2007-2008liiketalous> (luettu 16.7.2009)

Pirttilä, A lukuvuoden 2009 avajaispuhe

http://www.saimia.fi/fi-FI/images/stories/uutiset/Anneli_Pirttila_avajaispuhe.pdf (luettu 29.9.2009)

Saimaan ammattikorkeakoulu

<http://www.saimia.fi/fi-FI/koulutustarjonta/liiketalous/liiketalous?start=2>(luettu 23.5.2009)

Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatio

<http://www.saimia.fi/fi-FI/organisaatio> (luettu 29.9.2009)

Saimaan ammattikorkeakoulun toimintakertomus vuosi 2007

http://www.saimia.fi/fi-FI/images/docs/toimintakertomukset/ekamk_tk2007.pdf (luettu 29.9.2009)

Tilastokeskus, kuluttajabarometri

<http://www.stat.fi/til/kbar/> (luettu 15.10.2009)

Tilastokeskus

http://www.stat.fi/til/akop/2008/akop_2008_2008-11-14_tie_001.html (luettu 29.9.2009)

Työ- ja elinkeinoministeriö

<http://www.tem.fi/files/24536/ELO09.pdf> (luettu 2.10.2009)

Valtiovarainministeriö

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/02_taloudelliset_katsaukset/20090915Taloud/Taloudellinen_katsaus_syksy_09.pdf

Saimaan ammattikorkeakoulu
Hanna-Mari Meuronen
Opinnäytetyö

Kysymyslomake
25.2.2010

Vastaa ensin seuraaviin taustakysymyksiin valitsemalla oikea vaihtoehto tai kirjoittamalla vastauksesi harmaaseen ruutuun:

Sukupuoli: Nainen Mies

Ikä:

Valmistumisvuotesi: Valitse tästä

Oletko tällä hetkellä: töissä työtön

Jos olet töissä, onko työsuhteesi: vakituinen määräaikainen

Kuinka monessa eri työpaikassa olet ollut valmistumisen jälkeen? Valitse tästä

Kuinka monessa tradenomi-koulutustasi vastaavassa työpaikassa olet ollut valmistumisen jälkeen? Valitse tästä

Työtilanteesi

Kuinka hyvin nykyinen työsi mielestäsi vastaa tradenomi-koulutusta? Valitse tästä

Kuinka hyvin nykyinen työsi vastaa laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoa? Valitse tästä

Kuvaile työtehtäviäsi omin sanoin:

Kuvaile etenkin laskentatoimeen liittyviä työtehtäviäsi:

Vastaako työtehtävien vaativuustaso koulutustasi? Valitse tästä

Miten sait nykyisen työpaikkasi, jos olet tällä hetkellä töissä? Valitse tästä

Oletko tyytyväinen nykyiseen työhösi? Valitse tästä

Työtilanteesi heti opiskelujen jälkeen

Kuinka hyvin ensimmäinen työpaikkasi valmistumisen jälkeen mielestäsi vastasi koulutustasi? Valitse tästä

Kuvaile, millainen oli ensimmäinen työpaikkasi valmistumisen jälkeen?

Saimaan ammattikorkeakoulu
Hanna-Mari Meuronen
Opinnäytetyö

Kysymyslomake
25.2.2010

Palkkaus

Oletko tyytyväinen nykyiseen palkkautukseesi? Valitse tästä

Vastaako palkkasi mielestäsi tradenomikoulutuksen tasoa? Valitse tästä

Annettiinko koulussa mielestäsi oikeanlainen kuva laskentatoimen tradenomien palkkautuksesta? Valitse tästä

Tradenomi-koulutus

Vastasiko tradenomikoulutus tarpeitasi? Valitse tästä

Oletko ollut tyytyväinen tradenomikoulutukseesi, perustele myös hieman vastaustasi:

Oletko ollut tyytyväinen suuntautumisvaihtoehtovalintaasi (laskentatoimeen), perustele:

Mikä/ Mitkä olivat mielestäsi tärkeimmät opit ammattikorkeakoulussa?

Mitä koulussa opittuja taitoja olet tarvinnut eniten työelämässä?

Jatko-opinnot

Oletko opiskellut lisää tradenomiksi valmistumisen jälkeen? Valitse tästä

Jos olet opiskellut jotakin lisää, kerro tarkemmin mitä alaa ja missä?

Onko sinulla aikomuksia opiskella vielä lisää? Valitse tästä

Jos sinulla on aikomuksia opiskella tulevaisuudessa lisää, mitä alaa / jatkokursseja olet ajatellut opiskella?

Arvostus työelämässä

Miten sinua on tradenomina arvostettu työelämässä? Valitse tästä

Kuvaile kokemaasi arvostusta / sen puuttumista omin sanoin:

Miten koet, että tradenomeja yleisesti arvostetaan työelämässä? Valitse tästä

Saimaan ammattikorkeakoulu
Hanna-Mari Meuronen
Opinnäytetyö

Kysymyslomake

25.2.2010

Tradenomin uranäkymät

Vastaako tämän hetkinen työsi mielestäsi sitä, mitä opiskeluaikana työmahdollisuuksista koulussa kerrottiin? Valitse tästä

Minkälaiset työtehtävät mielestäsi vastaisivat parhaiten laskentatoimen tradenomin koulutusta?